

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelak: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 2493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2456.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Sankcije v praksi

Kakor je bilo pričakovati v naprej, je Društvo narodov v načelu sklenilo izvajanje sankcij proti Italiji. Ta sklep je logična posledica ugotovitve odbora šestorice, ki dolži italijansko vladno, da je začela vojno v nasprotju z obvezami, katere je sprejela s čl. 12 pakta Društva narodov.

Po samem besedilu pakta posebnega sklepanja o sankcijah prav za prav ni bilo treba. Člen 16, ki tu prihaja v poštev, določa v svojem prvem odstavku: »Če poseže član Društva narodov po vojni, ne da bi se oziral na obveznosti po členih 12, 13 in 15, se že s tem dejstvom smatra, da je zagrešil vojno dejanje proti vsem ostalim članom Društva narodov. Ti člani se zavezujejo, da takoj prekinajo z njim vse trgovske ali finančne stike, da prepovedo vse stike med svojimi državljani in med pripadniki države, katere je prekršila pogodbo.«

Po tej določbi bi torej mogle, ali bolje, morale gospodarske sankcije nastopiti avtomatično in ne njih obseg že s tekstom samim dokaj jasno določen. Da je Društvo narodov izbralo drugačen postopek, razodeva milejšje naziranje ne kaže na to, da niti Ženeva niti Anglija ne želita porušiti vseh mostov do Italije.

Izgleda pa, da to ni edini vzrok. Pokazalo se je namreč že pred sklepanjem Društva narodov, da med njegovimi članicami ni enotnega gledanja na sankcijsko politiko in da se vzbujajo odločni pomisleki celo tam, kjer o brezpoznojni zvestobi načelom in obveznostim Društva narodov ni nobenega dvoma.

Takoj, ko je postalo vprašanje sankcij aktualno, se je že oglašil švicarski tisk. V »Neue Zürcher Zeitung« je objavil prof. S. O. Nippold, član Mednarodnega biroja dela, članek, v katerem, razočarano na nevarnost zapletljivosti v Evropi, svari pred izvajanjem sankcij. »Kolonialna vojna v Vzhodni Afriki je brez dvoma zlo«, piše v začetku svojih izjav, »toda evropska vojna Italije proti kakemu drugemu veličini bi bila neizmerno večje zlo, tem večje, ker bi iz nje mogla nastati splošna evropska vojna. Ali je treba res izbirati? Prvo, manjše zlo se ne da več odvrniti... Toda ali mora iz tega nujno slediti drugo, večje? Ni nujno potrebno, treba je le odstraniti netivo, ki bi moglo to zlo povzročiti. To netivo se imenuje: sankcije.«

Ni bila samo uvaževana osebnost avtorja vzrok, da so njegova izjavanja vzbudila splošno pozornost in jih citirala časopise večine evropskih držav. Zlasti manjše med njimi gledajo s skrbjo v bodočnost, če bodo primorane sodelovati. Za marsikatero izmed njih obstojajo posebne razmere, obveznosti materialnega in moralnega zavezanja, s katerimi bi prišle v koljičivo navzkrižje, če bi strogo obveljala ženevska obveznost.

Do zdaj so tri evropske države svoje sodelovanje odrekle. Švica z ozirom na svojo brezpoznojno nevtralnost, Avstrija in Madžarska, sklicujoči se na svojo gospodarsko povezanost in na prijateljsko zavezništvo, ki ju veže na Italijo. Ni dvoma, da govorijo pri vseh treh tehtno besedo tudi materialni interesi, toda v tem pogledu niso osamljene.

Nastane vprašanje, kako bo sprejelo Društvo narodov take izjeme. Obveznost je kolektivna in niti po besedilu niti po zmislu ne dopušča izjem. Po strogem tolmačenju bi se mogla smatrati neposlušnost napram sankcijski obveznosti že sama zase kot kršenje pakta. Toda Društvo narodov nima sredstev, da izsilil izpolnitev, če njegova moralna avtoriteta ni močnejša od specialnih interesov članic, ki bi odklanjale sodelovanje.

Zdi se, da so taki negibni bili mero-dajni za izbrano metodo v izvajanju sankcij. Kompetenca o praktični provedbi načelnega sklepa je prenešana v poseben »koordinacijski odbor, čigar naloga bo, določiti vloge posameznih držav članic in ki bo imel tudi možnost, da posamezne izzeme in izuisti iz splošne obveznosti. Da se s takim postopanjem že v naprej računa, dokazujejo komentariji angleškega in francoskega tiska. Že pred dnevi je bila v »Times« priznana upravičenost takih izjem, kjer so zanje podani dovolj močni predpogoji. Izjavljajo se očitno vedela v prvi vrsti Avstriji, toda kar velja zanjo, tudi za druge prizadete članice ne bo povsem brez pomena.

Seveda se odpira na ta način možnost in celo verjetnost, da bodo sankcije v takih okoliščinah imele le značaj golega demonstracije. Ne sme se pozabiti, da stojijo velike države izven Društva narodov. Nemčija, Japonska, Severnoameriška unija niso vezane na ženevske sklepe in malo je verjetno, da bi jih mogla Anglija pridobiti k sodelovanju. Čeprav si močno prizadeva, da bi to dosegla. Brez sodelovanja teh treh velisil pa tudi gospodarski pritisk na Italijo ne more biti učinkovit.

Vse te razmere seveda prav dobro pozna Italija sama. Zato je tudi razumljivo, da se sankcij ne boji in da je

NOVA ITALIJANSKA OFENZIVA HUDI ABESINSKI PROTINAPADI

Italijanske armade so pričele na vseh frontah znova prodirati, zadevajo pa zlasti na severu na izredno srđit odpor Abesincev

Asmara, 11. oktobra. d. Italijanska ofenziva na severni fronti Adua — Adigrat, ki je od nedelje zvečer zaradi zavarovanja pridobljenih postojank in zagotovitve stalne zveze med četami in etapo nekoliko zastala, je zopet v polnem razvoju.

Desno krilo vojske generala de Bona se bori južno-zapadno od Aksuma z abesinskimi četami, ki jih cenijo na 10.000 vojakov. Odpor zgolj s strojnimi orožjenimi abesinskih utrjenih zapor v gorskih globelih, ki jih Italijani niso mogli zavzeti v direktnem naskoku, so zrušila šele letala za bombardiranje, ki so letela prav nizko. Po bojih so našli v gorskih gnezdih grozno razmesarjena trupla abesinskega obrambnega mostva.

Oddečki generala Maravigne so zasedli vrhove in doline okrog Adu. V prvih vrstah na tem odseku so domote italijanske kolonialne čete pod poveljstvom generala Birolia.

Armadni zbor generala Santinija prodira sedaj od Edage Hamusa proti Makali. Kjer so zbrane čete rasa Hukse, ki doslej še niso posegle v borbo. Ras Hukse živi namreč v sovrastju z rasom Sejumu, ki se je doslej ogroženo upirala Italijanom.

Iz obmejnih krajev italijanske kolonije Eritreje poročajo o vpadih sosednjih bojevitih abesinskih plemen, ki jih odbijajo italijanske kolonialne čete.

Sedaj se razteza italijanska fronta od Aksuma na zapadu do Edage Hamusa na vzhodu, ki leži 15 km južno od Adigrata.

V italijanskem glavnem stanu na severni fronti smatrajo sedaj dosežene postojanke tudi v zdravstvenem pogledu ugodnejše, kakor pa so v Eritreji. Upajo, da se bodo čete kmalu prilagodile novi klimi.

O dosedanjih izgubah italijanskih čet še ni končnih podatkov, ker divizijski štabi še niso stopili v zvezo z nekimi srednjimi oddelki in zaradi slabih prometnih zvez od njih še niso prejeli najnovejših podatkov o svojem številnem stanju.

V sredo so si vojni poročevalci ogledali fronto pri Adigratu. General Santini, poveljnik levega italijanskega krila, je izjavil, da so njegove čete prodirale v naglih pobodih, približno 60 km dolgo progno od eritrejske meje do Adigrata so zasedle skoro brez odpora v polurnem dnevu. Ni še znano, ali so Abesinci izpraznili ozemlje pri Adigratu iz strateških ozirav ali pa kakih drugih vzrokov. Na italijanski strani računajo z abesinskim protinapadom pri Adu.

Napredovanje tudi na ogadenski fronti

Addis Abeba, 11. oktobra. d. Po dospelih vesteh so Italijani razširili svojo ofenzivo v osrednjem Ogadenu do reke Vobe. Sibelci ob skrajni južno-vzhodni meji pokrajine. Italijanska letala so bombardirala abesinske postojanke ob Vobe Sibelju kakor tudi kraja Tafafo Katamo in Julamp. Pri bombardiranju, ki je bilo izvršeno večeraj zjutraj, so imeli Abesinci mnogo žrtev. Italijanska pehota prodira sedaj tudi na južno-vzhodni fronti blizu Britanske Somalije.

V Hararju se pripravljajo z vso vna-mo za sprejem sovražnika. V zadnjih dneh se je mesto izpremenilo v veliko vojaško taborišče. Postojanke abesinskih čet so v neposredni bližini mesta. Guverner v Hararju Dedžasmač Nasibu name-rava mesto in njegovo okolico braniti z gor-ra, preko katerih vodi le težko prehod na pota skozi skalnate globeli in ob strmih prepadih.

Iz angleške Somalije je prispelo v Harar pol milijona nabojev za puške, brko-ke angleškega izvora, in 150.000 nabo-jev za puške japonskega izvora. Baje so na poti še nadaljnje pošiljave municije.

Milan, 11. oktobra. w. »Stampa« poroča iz Džibutija, da je turški general Vehib paša, ki je v abesinski službi v glavnem stanu v Ogadenu, generalu Nasibu svetoval, naj izpremeni prvotni operacijski načrt, da bi Abesinci izpraznili nižine in se umaknili na strateške postojanke visoke planote Harar, ter se tamkaj postavili v bran Italijanom, ki bodo že utrujeni po po-hodu skozi puščavo, belgijski častniki pa so smatrali, da bi bilo bolj napasti ita-lijanske kolone z boka. Glede na to, da bo-do Italijani korakali dalje šele potem, ko bodo zgrajene ceste in zagotovljen dovoz iz zaledja, se na abesinski strani bolj vne-majo za taktiko umika.

Italijansko uradno poročilo o položaju 10. oktobra

Rim, 11. oktobra. b. Ministrstvo za tisk in propagando je objavilo o dogodkih na fron-tah v vzhodni Afriki ofiциalni komunike št. 17, ki pravi:

»Dne 10. oktobra so se nadaljevala dela v etapi pri gradnji cest in kopanju vodnjakov. Med tem so domače čete (pehota in konjenica) pregledale pokrajino pred italijanskimi četami, pri čemer so razgnale nekaj skupin oboroženih Abesincev. Proti večerni sta se v pokrajini Tigri pojavila dva vodi-

telja abesinskih oddelkov ter se s svojimi četami, nekaj tisoč močmi, predala genera-lu Santiniju. Ta dogodek je posebno važen, ker dokazuje, da se prebivalci na skrajni meji Abesinije nitejo boriti proti Italija-nom. V nekaterih listih objavljene vesti o italijanskih izgubah so lažnjive. Po podatkih z vseh front je bilo na italijanski strani sa-mo 30 mrtvih, med njimi 5 Italijanov in 25 domačinov, ter 70 ranjenih, med njimi 50 domačinov. Pogrešajo 33 domačinov. O smrti in ranjenosti so bili obveščeni rodbinski člani. Italijanska vojska je zaplenila en top, eno strojnico, 134 pušk in 30 zabojev muni-cije.

Na fronti v Somaliji prehajajo Abesinci trajno na italijansko stran. Vesti o dezerti-ranju domačinov iz italijanskih kolonij so netočne. Italijanski letalci so izvršili več poizvedovalnih poletov do reke Tekaze, kjer pa niso mogli odkriti nobenih močnejših abesinskih oddelkov. Vest o padcu ita-lijanske letala je neresnična. Morala čet je iz-vrstna, zdravstveno stanje odlično.«

Bombardiranje Hararja

London, 11. oktobra. o. Po vesteh, ki so prispelo preko Kaire iz Abesinije, je eskadra 15 italijanskih letal bombardirala Harar. Ni znano, ali je mesto hudo poškodovano. Po poslednjih vesteh je pričela sedaj italijanska vojska plapogoma prodirati v ogadensko deželo in dalje proti Hararju, da bi čimprej prekinila že-lezniško zvezo med Džibutijem in Addis Abebo.

Abesinci pognani iz Eritreje

Pariz, 11. oktobra. o. Kakor poročajo iz zapadne Eritreje, so se vršili zadnje dni hudih boji ob reki Setit preko katere je sku-sal ras Buru z 20.000 vojniki vdreti v Eritre-

jo. Ras Buru se je sedaj utrdil pri Andora-di in čaka na italijanske protinapade. Ko je pred dnevi vdrl v Eritrejo, je prišlo naj-prej do spopada s 23. askarskim bataljo-nom, ki je bil tedaj baš pri obedu. Itali-janski kolonialni vojaki so s pomočjo strojnic in malih topov napadalec odbili. Padli so vsi italijanski oficirji, tako da so morali poveljstvo prevzeti askarski pod-oficirji. Po kratki borbi na nož so pognali Abesince v beg. Ras Buru je kmalu nato ponovno skušal prebroditi reko Setit, a so ga askari znova odbili. Ponoči se je Abe-sincem vendarle posrečilo prodrati v Eri-trejo in prišlo je do hudih bojev pri Om Ageru, večeraj zjutraj pa so askari prešli v protiofenzivo in so Abesince pregnali iz Eritreje.

Moč italijanske vojske

Asmara, 11. oktobra. AA. O moči ita-lijanskih čet, ki so 3. oktobra vdrele v treh kolonah v Abesinijo, so sedaj znane tele podrobnosti:

Prodirajoča vojska šteje 110.000 vojakov z 2.300 strojnimi puškami, 230 topovi, 92 tanki in 35.000 konj in mežgov. Vsaki o-moti so prideljeni strokovnjaki za posamezne pokrajine, ki jim je naloga politično orga-nizirati zavzete kraje. Pri tem se poslužuje predvsem italijanskih domačih čet, takozvanih askarjev, ki se bodo po od-služitvi vojaške službe naselili v novih kra-jih.

Maršal Badoglio na poti v Afriko

Rim, 11. oktobra. w. Šef italijanskega generalnega štaba maršal Badoglio in državni poštajnik za kolonije Lessona, sta odpotovala v Vzhodno Afriko.

Nova bitka pri Adui

Abesinci so napeli vse moči, da bi Italijanom Aduo zopet iztrgali — Angleške in italijanske vesti

Addis Abeba, 11. oktobra. b. Vojne ope-racije so na vseh frontah v Abesiniji po-stale zopet živahnješe. V nevtralnih diplo-matskih krogih abesinske prestolnice za-trjujejo, da je južno od Adu v teku ogro-žena bitka, ki so jo pričeli Abesinci z nočnim napadom na italijanske postojanke, pri čemer je prišlo do neusmiljenega bo-ja na nož. Doslej še nobena stran ni dose-gla večjih uspehov.

London, 11. oktobra. AA. Abesinsko postaništvo razglasa: Prešli smo poročilo iz verodostojnega vira, da se bljuje pri Adui hudih boji v katerih je bilo ranjenih 2000 italijanskih vojakov.

Reuterjev urad pa poroča iz Addis Abebe o novi bitki pri Adui naslednje po-drobnosti:

Abesinci so s svojim napadom popolno-

ma presenetili italijansko garnizijo. Njl-hove čete so porabile temo in se jim je je posrečilo neopaženo priplaziti se do pr-vih italijanskih bojnih črt. Tu je nastal strahovit boj na nož brez prizanašanja. Abesinci so se čutili močnejši zaradi šte-vilčne premoči, pogum pa jim je dajal tu-di spomin na znago pri Adui l. 1896. Njl-hove čete so se borile z levjim pogumom z bodali v rokah.

Pričakuje se, da bodo Italijani takoj prešli v protinapad.

Rim, 11. oktobra. g. Uradno demantirajo angleške vesti, da bi Abesinci zavzeli Aduo in poklali posadko. Po vesteh iz Asmare je res samo to, da je italijanski vrhovni poveljnik general de Bona davj slovesno vkrakal v mesto ter ga ofiциalno zasedel v imenu italijanske vlade.

Angleži o položaju na severni fronti

Abesinci se pripravljajo na protiofenzivo, ki naj bi ustavila prodiranje Italijanov

London, 11. oktobra. AA. »Times« po-ročajo iz Addis Abebe: Po padcu Adu se je italijanska ofenziva obrnila proti zapa-du. Fronta je sedaj sredi med Aduo in Adi-gratom izbočena. Abesinci so mnenja, da se bodo Italijani na tej črti prej utrdili, preden bodo pričeli nadalje prodirati proti jugozapadu in jugovzhodu. Guverner po-krajine Amhare je razvrstil svoje sile okrog Gondarja in Debra Tabora. Levo krilo sega do pokrajine Volkait, desno kri-lo pa je prodrlo preko reke Takaze in hi-ti na pomoč rasu Sejumu. Italijanska vojska šteje nad 100.000 ljudi. Ras Sejum bo lahko zdrževal srednjo kolono, ki ima 35.000 ljudi, na prve resne zapreke pa bo-do Italijani pri nadaljnjem prodiranju pro-ti njogo naleteli pri Makali, kjer je zbranih mnogo abesinskih vojakov.

»Morning Post« poroča iz Addis Abebe: Splošno prevladuje mnenje, da bodo Abe-sinci ustavili Italijane v gorah južno od severne fronte. Sestavljen je že načrt za veliko abesinsko protiofenzivo, ki se bo pričela, čim bodo prešli Italijani zopet v ofenzivo. Vojska rasa Sejuma je imela ma-lo izgub in italijanske vesti niso točne. 50 km od severne meje so koncentrirane red-ne abesinske čete, sestavljene iz naj-bojših bojevcev, ki odlično poznajo teren. Velik del italijanske vojske je še vedno koncentriran za mejo v Eritreji. Očitno jih med potjo zadržujejo oddelki Abesin-cev, ki so vdrl v Eritrejo in napadajo se-daj posamezne italijanske oddelke, hoteč sproti uničiti tudi ceste in telegrafske na-peljave, ki jih gradi italijansko delavstvo. Ker s temi abesinskimi četami ni nikake zveze, je težko ugotoviti, kje se sedaj na-hajajo. Pravijo, da so zavzele že Adis Adis južno Asmare. Verjetno je, da bodo še dru-

Abesinija odklanja pogajanja

Pariz, 11. oktobra. g. Agencija Radio poroča iz Addis Abebe, da je zastopnik abesinske vlade večeraj na konferenci ti-ska izjavil inozemskim novinarjem, da

Abesinija ne namerava v oodanem polo-žaju začeti mirovnih pogajanj s Italijo, temveč je odločena braniti se do skraj-nega.

Razvrstitev abesinskih armad

Addis Abeba, 11. oktobra. AA. Tu se doznavajo naslednje podrobnosti o razvr-stitvi abesinskih sil:

Ras Sejum in njegova vojska 150.000 mož so se po bojih pred nekaj dnevi utr-dili v svojih postojankah v Tigri, kjer se je razvrstila deloma tudi vojska rasa Kasa, dočim stoji njen drugi del v Sipra-zu okoli Tanskega jezera. Armada rasa Kasa šteje 250.000 mož. Iz Gdjamja prodi-rajo čete rasa Imrija proti vzhodu na pomoč prestolonaslednikovi vojski, ki se v Desiju pripravlja, da odbije vsak ita-lijanski napad, ki bi prišel iz Asaba.

Tudi centralna vojska 200.000 mož, ki ji poveljuje abesinski vojni ministar, pro-dira proti Desiju. Vse čete severno od Makdale bodo združene, da branijo sever-no ronto.

Desno od Makale je zbranih pod povel-jstvom Dedžasmača Haile Selasija, zeta abesinskega cesarja, 40.000 mož za p-maj-rasu Sejumu. Stiri neodvisne države na jugu od Sokote in zapadno od Magdale eicer niso pod kontrolo centralne vlade, vendar so tudi njihove čete pripravljene braniti severno in severovzhodno fronto. Severno fronto brani 600.000 abesinskih vojakov.

Cenzura v Abesiniji

Pariz, 11. oktobra. AA. Havas poroča iz Addis Abebe: Glede na množevilne ve-sti, ki se širijo o položaju na bojišču, je abesinska vlada sklenila uvesti cenzuro za-sopisnih brzojav in poročil. Ureditev cen-zurne službe je vlada poverila belgijskim častnikom, ki so v abesinski službi.

Pogajanja o razdelitvi Abesinije?

Pariz, 11. oktobra. o. »Journal« poroča, da je zavičevala v Addis Abebi večika skrb zaradi vesti abesinskih poslanikov v Evro-pi, da se zastopniki veseli pogajajo o raz-delitvi Abesinije.

Vpoklic novih italijanskih rezervistov

Rim, 11. oktobra. AA. Uradni vojaški list objavlja odlok o mobilizaciji mladeničev letnika 1912, ki so služili manj ko tri mesece v kadru. Razen tega je mobi-lizirano tudi večje število vojakov in podčastnikov konjenice letnika 1907, del avtomobilistov letnika 1909 in vojakov sanitetne stroke letnikov 1910 do 1912.

Utrjevanje otoka Lerosa

London, 11. oktobra. AA. Italijani naglo utrjujejo otok Leros in ga pretvarjajo v svoj Helgoland. Na otoku gradijo pomor-sko bazo. Luka je strogo zastražena in pred njo je usidranih 6 podmornic, več ru-šilcev in 1 križarica. 50 letal stalno kroži nad vsemi Dodekaneskimimi otoki. Na grič ki se dviga sredi otoka, so speljali zelo ši-roko cesto, in pod njim so zgradili velika letališče. Utrdbe se gradijo noč in dan.

Italijani kupujejo kože v Jugoslaviji

Nevi Sad, 11. oktobra. o. Italija je zad-nje čase naročila pri kulski tovarni kož velike količine kož za izdelavo in kvadrov in navadnih čevljev. Zaradi tega so cene kožam poskočile že za 15 odstotkov. Ravnotež kulске tovarne je izjavil, da bo treba naročiti za Italijo kože iz Argentine, Paragvaja in Kitajske, če se bodo njena naročila nadaljevala. Cene kož bo-do v tem primeru gotovo poskočile za 30 do 40 odstotkov.

Japonci v Abesiniji

Pred petimi leti je poslala Japonska v Abesinijo komisijo strokovnjakov, ki naj bi preiskala možnost bombaznih nasadov v tej deželi. Komisija je ugotovila, da ra-se bombaž v raznih delih Abesinije divje, tedaj bi bila tla in podnebje za rastlino ugodna. Nato s japonski naseljenci v manj nego petih letih posejali skoraj 300.000 ha zemlje z izbranimi bombazni-mi semeni. Največji nasadi so ob meji Eritreje in segajo do jezera Tane. Japon-ska je med to akcijo brzo dvignila svoj uvoz v Abesinijo.

Šest žrtev letalske nesreče

Helsingfors, 11. oktobra. w. Na progi med Helsingforsom in Tallinom se je ponesre-čilo potniško letalo in se je ubilo šest lju-di. Nezgodu se je pripetila zaradi goste megle nad Finskim zalivom.

Jadrarno letalo z 18 sedeži

V Leningradu so se vršile poskusne vož-nje s novim jadrarnim letalom »G-31«, ki ima prostora za 18 potnikov. Izkazalo ee je, da ima aparat odlične kvalitete. Njegova krilna razpetina znaša 28 m, zgra-dil pa ga je inženjer Urapov. Letaločasno so zgradili še dve takšni jadrarni letali s pomožnim motorjem 100 ks.

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Plemenita gesta Nj. Vel. kraljice Marije

Kraljica Marija se je odrekla kot zasebna udeleženka intervenciji v procesu proti morilcem kralja Ureditelja

Beograd, 11. oktobra. a. Nj. Vel. kraljica Marija je poslala Paulu Boncourju pismo take-le vsebine:

»Znani so vam razlogi, zaradi katerih sem premagala svojo bolest in prekinila molk, v katerega sem se hotela umakniti, da sem se prijavila kot zasebna tožiteljica pri preiskavi zaradi umora blagopokojnega kralja Aleksandra. Zahvaljujem se vam, da ste mi pri tem pomagali z vdanostjo, za kar vam bom, moja domovina in jaz, ostali globoko hvaležni.

Res je bila samo privatna tožba zmožna osvetliti z vso lučjo to dejanje mednarodnega terorizma. Danes je stvar razsvetljena po zaslugi preiskav, ki ste jih na mojo zahtevo dosegli pri francoskih preiskovalnih oblastvih. Rezultati te težke in dolge preiskave so definitivno dovršeni z odločitvijo vašega državnega sodišča, s katero se pritožba obtoženih zavrže.

Določen je datum, ko bodo obtoženi za svoj zločin odgovarjali človeški pravici. Jaz torej lahko smatram kot končano bolešno nalogo, ki sem jo prevzela.

Popolno zaupanje imam v francosko pravosodje in zato izročam svojo stvar v roke njegovih zastopnikov, ker ne želim, da bi glas, ki bi govoril v mojem

imenu, naj bi bila njegova avtoriteta še tolikšna, mogel zbuditi domnevo, da ločim svojo stvar od stvari Francije same.

Zato vas prosim, spoštovani gospod pravozastopnik, da na način, ki se vam bo zdel najboljši, zagotovite izvršitev tega sklepa, pri katerem so bili vaši sveti v skladu z mojimi čustvi.

Beograd, 6. oktobra 1935.

Marija, I. r.

Temu pismu Nj. Vel. kraljice ni potreben nikak poseben komentar. Na njen način navaja pismo vzvišene motive, ki so Nj. Vel. kraljico napotili, da se je svojačeno prijavila kot zasebna tožiteljica pri preiskavi zaradi atentata na Viteškega kralja Ureditelja. Zda, ko je ta preiskava definitivno končana, je vodstvo procesa in izreko razsodbe prepustila izključno francoski justici.

Zaupanje, ki ga Nj. Vel. kraljica s tem svojim dejanjem izkazuje francoskemu pravosodju, deli ves jugoslovanski narod.

Knez Arzen na Oplencu

Beograd, 11. oktobra p. Danes je bil na Oplencu Nj. kr. Vis. knez Arzen. Poklonil se je na grobu pokojnega Viteškega kralja Ureditelja.

Spori v slovenski Mačkovi skupini

O zborovanju, ki ga pripravljajo Mačkovi slovenski somišljeniki za 20. oktobra v Ljubljani, nam poročajo še naslednje podrobnosti:

Shod sklicuje g. Stane Vidmar, a za govornike so izmed voditeljev opozicije povabljeni dr. Maček, dr. Ljuba Davidovič, Joca in dr. Dragoljub Jovanović, v imenu nove snujoče se »delavske stranke« pa tudi dr. Adžija iz Zagreba. Ali se bodo voditelji opozicije odzvali vabilu, je seveda druga stvar.

V vodstvu slovenske »združene opozicije« so zavladala v ostalem velika nesoglasja. Najvidnejša voditelja dr. Lončar in urednik »Slovenske zemlje« gosp. Kocmur, sta naletela namreč pri pretežnem delu slovenskih mačkovcev na ostro kritiko, češ da sta prepočasna in preveč oportunistična. V ospredje staja sedaj g. Stane Vidmar, ki je še iz

svojih bojovniških časov prinesel nekaj borbenega elana. G. Vidmar bo tudi glavni govornik na ljubljanskem shodu, dočim gg. Kocmur in Lončar pri tem prvem poizkusu Mačkove politične manifestacije v Ljubljani sploh ne bosta sodelovala. To pomeni definitivni prelom med Vidmarjevim krilom in skupino teh dveh gospodov, ki sta nastopala doslej kot izključna Mačkova poverjenika pri nas.

Poleg g. Vidmarja so priglasi prišli tudi nekateri ljubljanski odvetniki in predsednik akad. agrarnega kluba »Njive« g. Korenčič.

V tej zvezi je zanimivo zabeležiti, da se je te dni med slovenskimi poslanci vršil poizkus, pridobiti jih nekaj za Mačkovo politiko. Akcijo vodi g. Mravljica, s katerim je baje še pet poslancev, ki snujejo »kmečko-delavski pokret«.

Prvi dan grške monarhije

Povsod vladata red in mir — Rojalistični del prebivalstva prireja manifestacije — Stroga cenzura

Atene, 11. oktobra. r. Atensko prebivalstvo je sprejelo sinoči vest, da je parlament ukinitel republiko in obnovil monarhijo na osnovi ustave iz leta 1911, z velikimi manifestacijami za kralja Jurija. Manifestacijam se je pridružilo tudi vojaštvo. Po mestu je bilo kasno v noč živahno življenje. Republikanci so ostali mirni in ni nikjer prišlo do nikakih incidentov.

Tudi iz vseh drugih pokrajin države poročajo da je rojalistično usmerjeno prebivalstvo sprejelo obnovo monarhije z ovacijami. Doslej še ni znano, da bi kjerkoli prišlo do kakih spopadov. Celotno Solun, kjer je napetost zaradi nedavnih izredov največja in kjer so republikanci razmeroma najmočnejši, je sprejel vest o ukinitvi republike popolnoma mirno. Tudi tam ni prišlo do nikakih incidentov in republikanski listi izhajajo še dalje, vendar je za nje, kakor tudi za ostale časopise uvedena preventivna cenzura. V Solunu je prepovedano tudi vsako zbiranje ljudi na ulicah, lokalni pa morajo biti zvečer zgodaj zaprti. Drugače se nikjer ne pozna, da je v veljavni obsešno stanje.

Poostrena cenzura je uvedena za čas, pisje po vsej državi, vendar pa izjavljajo v vladnih krogih, da gre pri tem le za prehodni ukrep, ki bo že v kratkem času zopet ukinitven.

Stališče Tsaldarisa

O sinočni seji Narodne skupščine, na kateri je bila proglašena sprememba vladavine, so časopisi poročali v posebnih izdajah. Poročanje je bilo svobodno, le govora, ki ga je proti takojšnji proklamaciji monarhije imel, doverljajski ministrski predsednik Tsaldaris, listi niso smeli objaviti. Lahko pa so poročali, da so Tsaldaris in njegovi ožji prijatelji zapustili sejo parlamenta, preden je prišlo do glasovanja o ukinitvi republike. Obenem so listi poudarjali, da je tudi Tsaldaris sam pristaš monarhije, ki jo smatra za najprimernejši režim za Grčijo. Njegovo mnenje je le, da bi bilo s proklamiranjem monarhije treba počakati do plebiscita.

Tsaldaris sam je dal sinoči po zgodovinski seji parlamenta nekemu tujem novinarju daljšo izjavo, v kateri je med drugim naglasil, da sta tudi on in njegova stranka za povratek monarhije. Z vsa odločnostjo pa mora protestirati proti temu, da se generaliteta vmešava v politiko.

Proglas na Krečane

Beograd, 11. oktobra. AA. Dopsnik Agencije Avale poroča iz Aten: Danes ob 11. dopoldne se je sestel k seji ministrski svet pod predsedstvom generala Kondilisa. Ministrski svet je sklenil zdati dva proglasa in sicer: a) proglas na ves grški narod in b) proglas na prebivalstvo otoka Krete. V tem drugem proglasu se sklicuje vladna »pismo« na grško rodoljubje Krečanov in opozarja ta mošnje prebivalstvo na skupno borbo z ostalimi Grki za svobodno grškega naroda v sedanji grški Makedoniji in Epiru.

Odslovlitev dosedanjega predsednika republike

Seja ministrskega sveta je bila zaključena ob 12.45. Po seji sta general Kondilis in podpredsednik vlade, zunanji minister Teotokis, odšla k bivšemu predsedniku republike Aleksandru Zaimisu in ga uradno obvestila o sinočnem sklepu narodne skupščine glede ukinitve republikanskega državnega setava in vrnitve k ustavi kraljevine Grčije iz leta 1911. Obenem sta izrekla g. Zaimisu zahvalo za delo, ki ga je bil posvetil grškemu narodu.

Kralj Jurij hoče čakati na izid plebiscita

Atene, 11. oktobra. p. Vlada je sklenila glede na obnovo monarhistične ustave iz leta 1911 vrniti vsem članom grškega kraljevstva doma grško državljanstvo in vse njihove nekdajne pravice. Iz Londona poročajo, da je glede na večerajšnje dogodke v Grčiji kralj Jurij izjavil, da bo zanj merodajen rezultat plebiscita 3. novembra. Vse dotlej ostane v Londonu.

Sklicanje bolgarskega vojnega sveta

Sofija, 11. oktobra. t. Vojni minister je sinoči izjavil, da je za soboto 12. t. m. sklical vojni svet. Sklicanje najvišje bolgarske vojne ustanove je zbudilo v mestu ogromno zanimanje in javnost z napetostjo pričakuje njenih sklepov.

Sklicanje čl. parlamenta

Praga, 11. oktobra. b. Na današnji seji predsedništva poslanske zbornice je izjavil podpredsednik dr. Marković, da bo prva seja poslanske zbornice sklicana skrajno kotovo za 24. oktober.

Iz poštne službe

Beograd, 11. oktobra. AA. Premaščen je višji kontrolor Pavle Rot, doslej na pošti Ljubljana I, k pošti na Vrhniki.

Trocki resno obolel

Oslo, 11. oktobra. r. Zdravstveno stanje Leva Trockega, ki biva že tri tedne v neki bolnici v bližini Oslo, se je v zadnjih dneh zelo poslabšalo. Zdravniki dvomijo, da bo okrevl.

Beleške

„Delavska Pravica“ o znižanju premogovnih dobav

Glasilo bivših krščanskih socialistov objavlja v svoji številki 3. oktobra sledeče poročilo:

»Iz Beograda poročajo, da je vprašanje dobav premoga definitivno rešeno. Prometno ministrstvo je odločilo, da ostane v veljavi prvotni sklep z dne 29. julija t. l. in se bo vsled tega zmanjšala dobava premoga iz rudnikov v Sloveniji za okroglo 5000 ton. Posledica tega bo ustavitve obračun v Velenju in Crnomlju, v ostalih revirjih pa bo vsled omejitve produkcije s 1. novembrom postalo akutno vprašanje nadaljnjih redukcij rudarskega staleža. Vest o končni rešitvi vprašanja dodelitve premoga je vzbudila v revirjih zaprepačenje.«

Akcija za ustanovitev socialistične stranke

V soboto se je vršila v Mariboru lepo obiskana konferenca socialdemokratskih zaupnikov, ki so razpravljali o ustanovitvi »Socialistične zveze delovnega ljudstva«. Glavni referent je bil g. Petejan, ki je govoril o političnem razvoju po 6. januarju 1929. Pri prehodu v demokracijo mora biti pripravljeno tudi delavstvo ter že danes izvršiti vse potrebno za svojo politično organiziranje.

Za njim je govoril g. Eržen, ki je poročal o akciji za ustanovitev socialistične stranke. Je to po 6. januarju že tretji pokuš, prvi je propadel leta 1934, zaradi odpora tedanje vlade. Druga je preprečil Jevtičev režim z razveljavitvijo dr. Topalovičeve liste, na tretjem poskusu pa se dela sedaj. Nato je bil z veliko večino sprejet sklep, da se tudi v Mariboru prične s pripravami za ustanovitev socialdemokratske stranke. V ta namen se bo vršil v četrtek 25. t. m. velik shod na ve-randi hotela »Union«.

Konferenca za obnovo socialistične stranke se je vršila tudi v Banjaluki, kjer pa je bil sprejet sklep, da se z akcijo za ustanovitev socialdemokratske stranke še počaka do objave vladnih predlogov o reviziji zakona o zborovanjih in društvih.

Propagandna turneja ministra dr. Behmena

Minister brez portfelja Šefkija Behmen odputuje danes v Posavje. Obiskal bo v teh dneh Samac, Gradačac, Modrič, Odžak, Derwent, Prnjavor in Bosansko Dubico. Na potovanju bo ostal nekaj dni. V vseh teh krajih bo imel konference s svojimi političnimi prijatelji.

Gospodarstvo šibeniške občine

Pred šibeniškim sodiščem se vrši razprava o tožbi bivšega občinskega finančnega referenta dr. Dinka Belamarića, ki zahteva od občine 42.000 Din odškodnine. Dr. Belamarić trdi v svoji tožbi, da je prevzel lansko leto 1. oktobra občinsko blagajno brez slehernega zapisnika o preimenu in nepremičnem inventarju mestne občine.

Poslednji zapisniki o inventarju so bili iz leta 1928. Ravno tako ni bilo nobene knjige, iz katere bi bilo razvidno, koliko se je izplačalo iz občinske blagajne za materialne izdatke. Nikjer tudi ni bilo nobenih računov o občinskih upnikih in dolžnikih. Pri sestavljanju nove inventure se je potem pokazalo, da manjka cela vrsta orodja. Prav tako se je oglašilo lepo število upnikov, o katerih mestno računovodstvo ni ničesar vedelo. Izplačila občinskim dobaviteljem so se čisto vršila na račun delavskih mezd. Cele trume malih upnikov so oblegale sleherni dan občinsko blagajno ter moletovala za izplačilo svojih računov. Med upniki so bili tudi taki, o katerih ni bilo nobenih računov, ki pa so redno prejeli za svoje terjatve zamudne obresti do 14 odstotkov. So tudi primeri, da se je terjatve kakega dobavitelja zaradi neplačanih obresti podvojila in potrojila, v enem primeru narasla celo do 300.000 na skoro milijon dinarjev.

Občinski proračun šibeniške občine znaša letno štiri milijone, celotno premoženje občine pa cenijo na 80 milijonov dinarjev. Vsa javnost v Dalmaciji z napetostjo pričakuje, kako se bo pravda končala in ali se bo tožniku posrečilo dokazati hude očitke, ki jih v svoji tožbi navaja.

Avstrija in Nemčija

Berlin, 11. oktobra. v. V narodno socialističnih krogih zasledujejo z zanimanjem vesti, ki jih lansirajo v svet dunajski politični krogi o nekih poskusih Berlina, da se pomiri z dunajsko vlado. Kakor zatrjujejo odlični voditelji nemških narodnih socialistov, ni za sedaj še govora o kakem sporazumu med Nemčijo in Avstrijo. Pri tem se sklicujejo na dejstvo, da je Avstrija danes tako povezana z Italijo, da sploh ne more voditi kake samostojne zunanje politike in da bi morala dobiti za zblizanje z Nemčijo predhodno odobritev v Rimu. Kot dokaz zato navajajo nastop avstrijskega delegata v Zenevi, ki je pri glasovanju o sankcijah v Društvu narodov izjavil, da Avstrija ne bo mogla sodelovati pri izvajanju sankcij proti Italiji.

Nemška zmaga v Klajpedi

Klajpeda, 11. oktobra. AA. Po uradnih podatkih o volitvah v klajpedski državni zbor so bile litovske liste dobile pet mandatov in sicer zveza Litovcev tri, centum litovskih poljedelcev in delavska stranka pa skupno dva. Nemška stranka je dobila 23 mandatov, za en mandat pa bo volilni odbor objavil končni rezultat v ponedeljek. Volitve so po zakonu sedaj zaključene in parlament velja za izvoljen, čim volilni odbor objavi definitivno listo izvoljenih poslancev. Protesti se imajo vložiti v 5 dneh p objavi te liste. Vrhovno sodišče mora v 10 dneh po vloženem protestu izdati razsodbo, ki se mora objaviti v uradnem listu. Deželni zbor se bo sestel 15 dni po objavi uradno določene liste narodnih poslancev.

Sklepi odbora za sankcije

Dovoljuje se predvsem izvoz orožja v Abesinijo, prepoveduje pa uvoz v Italijo

Zeneva, 11. oktobra. w. Prvo sejo koordinacijskega odbora za uvedbo sankcij proti Italiji je danes s kratko izjavo otvoril glavni tajnik DN Avenol. Nato sta bila na predlog predsednika sprejeta naslednja dva sklepa: 1. Razprave bodo tajne, 2. O sejah se ne bodo sestavljali popolni zapisniki, temveč samo sumarijna poročila.

Odbor je nato pod predsedstvom portugalskega delegata Vasconcelosa imenoval podbor zastopnikov 16 držav, ki bo moral proučiti praktično uvedbo sankcij. V odboru so zastopane Anglija, Francija, Rusija, Poljska, Španija, Švica, Turčija, Rumunija, Jugoslavija, Grčija, Švedska, Nizozemska, Belgija, Argentina, Južnoafriška unija in Kanada. Odbor je začel popoldne svoja posvetovanja.

Ožji odbor, čegar posvetovanje se udeležuje osem zunanjih ministrov, je popoldne po kratki razpravi sprejel naslednjo resolucijo:

1. Države, ki so prepovedale izvoz orožja, municije in vojnega materiala v Italijo in Abesinijo, se naprošajo, naj takoj ukinejo prepoved izvoza v Abesinijo.

2. Države, ki še niso izdale prepovedi za izvoz orožja in municije in vojnega materiala v Italijo, se pozivajo, naj nemudoma uveljavijo to prepoved.

3. Vse države — članice se naprošajo, naj uveljavijo v proglasu ameriškega predsednika Roosevelta vsebovani seznam blaga, prepovedane za izvoz, da bi na ta način omogočile enotno akcijo. Ta seznam naj bi se po potrebi še izpopolnil.

Seja odbora šestnajstih je bila nato prekinjena za pol ure, da je izdelala besediščno sklepa, ki je bil ob 18. predložen širšemu koordinacijskemu odboru, v katerem so zastopane vse države — članice DN razen Italije in Abesinije.

V teku razprave so zastopniki raznih držav ugovarjali želji angleškega delegata Edena po čim hitrejšem postopku, ter opozarjali na postopanje, ki je bilo predlagano v znani resoluciji skupščine DN oktobra 1. 1931. Eden je odgovoril, da zahteva sedanji čas naglo odločitev in da bi vsako zavlačevanje spravilo popoln uspeh akcije v dvom.

Ministrski predsednik Laval in angleški minister Eden sta razpravljala o vprašanju kreditne zapore za Italijo. V primeru, da bi se prepoved izvoza orožja nanašala, tudi

na pošiljatve italijanskega orožja v vzhodno Afriko, bi imela angleška mornarica pravico ustavljati italijanske transporte v Sueskem prekopu ali na Sredozemskem morju. Oba državnika sta razpravljala tudi o vprašanju odpoklica diplomatskih zastopnikov iz Rima.

Sklep koordinacijskega odbora glede prepovedi izvoza orožja v Italijo italijanskim krogom seveda prav nič ne razburja, ker so s tem itak že računali in niso odvisni od izvoza od zunaj. Dovoljenje izvoza orožja v Abesinijo pa je bolj teoretičnega kakor praktičnega pomena.

Zasedanje DN zaključeno

Zeneva, 11. oktobra. w. Na današnji plenarni seji skupščine Društva narodov je zastopnik Albanije Frascheri izjavil, da se Albanija zaradi pogodbe z Italijo in zaradi velikega pomena gospodarskih odnošajev z njo ne more priključiti akciji ostalih držav pri izvajanju sankcij proti Italiji.

Po tej izjavi, s katero je bila zaključena splošna razprava o uvedbi sankcij, je predsednik dr. Beneš še enkrat opisal prizadevanja sveta DN ter njegovih odborov za mirno ureditev italijansko-abesinskega spora. Italijanski očitke, da svet DN ni dovolj proučil italijanskega stališča niti italijanske spomenice z dne 4. septembra, ni utemeljen. Dr. Beneš je poudarjal, da z današnjo sejo zasedanja skupščine ni končano, temveč se bo vsak čas zopet sestala, če bo potrebno. Nadalje je omenil, da je izmed 54 članic, ki so se udeležile zasedanja, pristalo 50 držav na ugotovitve, da je Italija prekršila pakt DN in da je zato treba uporabiti proti njej gospodarske in finančne sankcije. Poudarjal je še, da so v teku razprave razni govorniki po pravici naglašali, da so vse države — članice prežete z željo, da bi prišlo med Italijo in Abesinijo čimprej do mira. Dr. Beneš je pri tem opozoril na besede predsednika sveta DN, ki je zadnji ponedeljek izjavil, da je svet DN vsak čas pripravljen storiti vse, da ustvari pogoje za ohranitev miru.

S tem je bilo izredno zasedanje skupščine DN zaključeno.

Ob 13. je italijanski delegat baron Alotz odpotoval iz Zeneve v Rim.

Znatno olajšanje uradniške uredbe?

Zagreb, 11. oktobra. o. »Novosti« in listi »Tipografije« so objavili v zvezi s sporočilom o seji gospodarsko-finančnega komiteja ministrov, da je ta odbor razpravljajal o spremembah uredbe o znižanju uradniških prejemkov ter da bodo bržkone že v najkrajšem času izdane značne olajšave. Uradniki od 10. do 6. skupine naj bi svoje doklade prejeli nazaj, znižali pa bi se jim njihovi skupni mesečni prejemki za 3 odstotke, uradnikom od 6. do 2. skupine pa prav tako največ za 7 odstotkov.

Interesantne gledališke demonstracije

Zagreb, 11. oktobra. o. Zagrebški listi »Novosti«, »Jutarnji List« in drugi poročajo, da so se sinoči v narodnem gledališču vršile demonstracije proti gledališkemu igralcu dr. Nikše Stefaniniju, ker je imel 9. t. m. pred univerzo jugoslovanski patriotski govor. Frankovci so se zbrali v dijaškem parterju in so pričeli demonstrirati proti igralcu čim se je pojavil na odru. Proti njemu so metali tudi gnila jajca, ki pa niso padla na oder, temveč na publiko, tik pod njim. Na balkonu je bila večja skupina jugoslovenske nacionalne mladine, ki je viharno manifestirala za Stefaninija. Policija je takoj intervenirala in izpraznila dijaški parter ter vrгла frankovce na ulico. Pred gledališčem jih je čakala skupina nacionalistov in v hipu je nastal splošen pretep. Služatelji ekonomske komercialne visoke šole v Zagrebu Ljubomir Penižnik iz Valjeva je dobil pri tem hud udarec s palico po glavi.

Po Zagrebu se širijo govorice, da bo dr. Stefaninij podal ostavko na mesto predsednika Pokojniškega fonda gledaliških igralcev in odbornika njihovega združenja.

Potresni sunki v Bosni

Beograd, 11. oktobra. AA. Zadnje čase se se začela resna serija potresov na tektonskih tleh v srednjem in gornjem toku Vrbasa. V tej seriji so bili precejšnji potresi 5. oktobra in sicer prvi ob 15.33, drugi ob 15.12.1, tretji ob 17.55.1, dalje 8. oktobra ob 8.6.36, 10. oktobra ob 15.44.35 in 11. oktobra, največji med njimi ob 1.45.10.

Potresi se pojavljajo še vedno s povprečno zmerno jakostjo na istih tleh in v podaljku smeri proti Jajcu. Zdi se, da se bodo pojavljali tudi v dolini reke Lastve. Sunki na tej črti so se začeli že lani, tako da se smatrajo sedanji potresi kot faza v daljši potresni periodi.

Upravniki seizmološkega zavoda Jelenko Mihajlović je odpotoval na teren, da dožene podrobnejši značaj tega potresnega pojava.

Banjaluka, 11. oktobra. o. Tudi v pretekli noči so se ponovili potresni sunki, ki vznemirjajo ljudstvo skoraj že teden dni. Del meščanov je prebil noč na prostem. Strah pred potresom se je še povečal, ker so davi zaprli vse osnovne in srednje šole. Na šolah kakor tudi na mnogih drugih hišah so popokali zidovi. Oblasti so odredile evakuacijo nekaterih hiš v Pašičevih in Kočičevih ulici, ker je nastala nevarnost, da se hiše porušijo.

Lažje potresne sunke so imeli tudi v Novski.

Dunaj, 11. oktobra. w. Osrednji zavod za meteorologijo in geodinamiko je zabeležil dne 9. t. m. ob 20.45 močan potres na Zgornjem Avstrijskem.

Ljubavna tragedija dveh Slovencev

Sušak, 11. oktobra. a. Včeraj jutraj je prispel na Sušak z osebnim vlakom mlad par, ki se je nastanil v hotelu »Continental«. V knjigo sta se neznanca vpisala kot zakonca z imeni Darinka in Karol Bučinel. Bučinel je se pripisal, da je bil rojen leta 1907 v Trzinu. Danes ob 11. sta pri vratarju poravnala račun, pustila pri njem svoja plašča in pismo, naslovljeno na lastnika hotela, ter odšla.

Okrog 13. so ljudje na Brajdici opazili kakih 100 do 150 m od obale čoln, na čegar robu sta sedela dva človeka, ki ju pa zaradi daljave niso mogli spoznati. Čoln je kmalu ponovno zbudil njihovo pozornost. Nenaodoma so namreč začeli štiri revolverske strele in v istem hipu sta neznanca iz čolna omahnila v vodo ter se potopila.

Obveščena obmejna policija je v čolnu našla obleko in čevlje obeh neznancev. V moški suknji so našli vse dokumente, ki so se glasil na ime šoferja Karla Bučinela. Našli so tudi orožni list, ki ga je izdalo sresko načelstvo v Ljubljani, in potrdilo o priporočenem pismu, ki ga je Bučinel dopoldne odposlal svoji materi v Trzin. Na poslednji strani hotelskega računa je bilo napisano z žensko roko: »Če naju najdete, naju ne ločite. Utonila tova ob 12.«

Bučinel in njegova Darinka sta odšla iz hotela ob 11. v bufet »Istros«, najela tam čoln in se odpeljala v smrt.

V pismu, ki ga je pustil za hotelskega lastnika, prosi Bučinel, naj njegove stvari izroči policiji, ki jih bo poslala njegovi materi v Trzin. Doslej še niso našli trupel asomorilcev.

Konferenca rudarjev v Trbovljah

Danes ob 9. dopoldne bo v Delavskem domu v Trbovljah velika zaupniška konferenca rudarskega delavstva. Na konferenco so povabljeni zastopniki rudarjev iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja, Velenja, Crnomlja, Kočevja, Krmelja in Rajhenburga. Konferenca bo razpravljala o situaciji, ki je nastala zaradi definitivne potrditve prvotne razdelitve dobav premoga za državne železnice.

Iz prometne službe

Beograd, 11. oktobra. p. Vpokojen je bil strojevodja državnih železnih Rupert Kes v Ljubljani.

Match Aljehin-Euwe

Amsterdam, 11. oktobra. w. Danes odigrana četrta partija v matchu za naslov svetovnega šahovskega prvaka, je končala z Aljehinovo zmago. Dr. Euwe je kapituliral po 44. potezah. Stanje točk je sedaj 3 : 1 za Aljehina.

Vremensko poročilo

11. oktobra

Jugoslavija: Jasno vreme sredi države in na jugovzhodu, deloma oblačno v ostalih krajih. V poslednjih 24 urah je deževalo v severnih krajih. Temperatura je ostala skoro neizpremenjena. Minimum Pevlje 5, maksimum Skopje 31.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za jutri: Deloma oblačno vreme, morda bo nekoliko deževalo v severozapadnih krajih, temperatura se ne bo mnogo izpremenila.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Pretežno jasno in milo.

Naši kraji in ljudje

Deveti oktober na Oplencu

Nj. Vel. kralj Peter, kraljica Marija ter kraljeviča Tomislav in Andrej odhajajo iz cerkve, kjer so molili na grobu kralja Aleksandra

Nj. Vel. kralj Peter in kraljeviča Tomislav odzdravljata oddelku garde, ki je mlademu vladarju izkazal vojaško čast

Kraljevič Andrej, vojvodinja Meklenburška, princ Nikolaj, kneginja Olga, infanška Beatrica, knez namestnik Pavle in knez Arsen pri izhodu iz cerkve

Špicarjevo novo delo: Ob grobu in prestolu

Radovljica, 11. oktobra. Žalost je ležala v jesenski pokrajini. Planine so bile odeje v jesensko meglo, le tu pa tam se je pokazalo na nebu čisto, jasno okno. Parkrat je nebo celo porosilo nekaj solz. Radovljica je nekoliko ozivelala šele proti večeru, ko so odhajale gručice molčljivih ljudi proti Sokolskemu domu. Pa ne samo Radovljčani, tudi okoličani so pohiteli, da se v družbi sorodnih duš spominjajo tistega, ki ga je Gorenjska najbolj ljubila.

Ko je bila velika sokolska dvorana napolnjena, se je dvignilo zagrinjalo. Na izredno okusno s cvetjem in zelenjem okrašenem odru, je bila pripeta slika Velikega pokojnika. Nastopile so zaporedno tri mlade Sokolice, ki so posebno toplo predmlade lepa besedila posvečena žalostnemu dnevu, dnevu najtežjih spominov.

Na oder je stopil župni starešina. Dolg je bil njegov govor, toda poslušali smo ga vsi z odprtimi srci, od prvega do zadnjega zloga. Saj nam je bil spicar živo predočil vso našo tragedijo 9. in 10. oktobra. Žalost, ko smo izgubili kraje, kjer je tekla zibelka Slovenstva. Žalost, ko so nam oropali naš največji zaklad, ko so nam usmrtili vladarja v tihem, globoko zamisljeno dvorano, se je izlila žalostinka.

Zagrinjalo je padlo imeli smo priliko nemoteno razmišljati nekaj minut o tragediji 10. oktobra. Pa se je spet dvignilo. Kjer je bila prej slika, je zdaj grob z nagrobnim kamnom v siju rdeče luči, ki trepeče med drobnimi lističi praproti, ki se zgrebe črno oblečena žena: »Leto dni že čuvam luč na grobu tvojem, kralj mučenik, in leto dni rosijo moje solze mramor, ki Te je zakril nam osirotelim. Na Dedinju kraljevskem žena plača Tvoja mila nam kraljica, ki skrb jo tare, mater, za kraljičje vedre in za kralja mladega. Tvoja premenca, Niti dve desetletji svobode in že smo kruto kaznovani za naš greh počedovanj. Za neslogo in pomanjkanje ljubezni. — Temne sile nad nami, ki v zna-

menju svobode širijo nevoljo in sovraštvo! In jaz trpim, hudo trpim!»

Grobu se približata Sokolici in Sokolici, ca, ki prinašata cvetje. Nekoli prestrašeno vprašujeta, kdo je črna žena ob grobu? Tisi, sinko, Sokolice! Vprašaj, kdo sem jaz? — Žalujoca mati vaša — Do, movina. Tu na grobu pazim, da ne ugasne luč ljubezni do njega, ki je dal življenje

Pred šestimi leti smo imeli obilo opravka s šundom, ki je prihajal iz Zagreba. Razni »Grofje Moorice«, »Skrivnosti ruskega carskega dvorca« in podobne reči so strašile po naših krajih in vlekale preprostim ljudem denar iz žepa, dokler niso posegle oblasti vmes in napravile temu sramotnemu izrabljanju konec.

Potem smo imeli nekaj let mir. Lani pa je prišla tudi k nam ameriška moda romanov v slikah, tako imenovanih »stripov«. Počasi so začeli prihajati na dan srbohrvatski stripovski lističi, delno v latinici, delno v cirilici, in skoraj vsi dnevniki z juga so začeli objavljati »stripce«. Nam je bilo s temi neokusnimi rečmi hvala bogu prizanešana.

Ni pa še dolgo, kar je začela neka založba »Panorama, nedeljni (!) ilustrirani (!) list v Beogradu« tiskati v tiskarni blagovne »Narodne prosvete« v Beogradu, katere odlične izdelke smo že primerno ocenili, ko smo pisali o novih enotnih zgodovinskih knjigah za srednje šole, tribarvni tednik »Strip« v latinici in cirilici, pa tudi v slovensčini. In sicer v odlični slovensčini. Nekaj kratkih zgledov za pouk in zabavo: Prva povest so strašno prebrsani »Saljivi« doživljali detektivka X-9, Nadaljevanje, ki nam je prišlo pod roko, se začneja takole: »Na zahtev g. Pudinga, policija podvaja morak, da se odberla deklica vrne...« itd. Potem zagledamo na naslednji sliki gospoda v uniformi naših političnih uradnikov v zeleni barvi in nekaj krasno pobravljenih orožnikov, ki jim zeleni gospod ukaže: »Pretresite stanovanje« in tako dalje. Druga stran: »Radio taksi, avanture v sli-

drago in je svojo kri prelil za domovino.

— Vsi trije pokleknejo in molijo. Na grob prihaja invalid noseč trnjevenec: »Z nami si šel čez albanško Golgoti in z nami nosil častne rane. Trnje, to je vse, kar še imam in trnjevenec gospod, Ti dami! Poklekne. Pridruži se jim še kmet z vencem iz pšenčnih kladov. —

Kar se dvigne izza groba meglica: Za grobom stoji Sokolci, Sokolice, Sokolici in Sokolice. Iz skupine stopi pred grob Sokol in zakliče: »Vstanite! Duše naše polni še bolest in žalost in nikdar Ga ne bomo pozabili. A z žalovanjem samim nič ne bomo pridobili. Klic sokolski zove nas na delo! V spominu Tvojem Kralj naš. Ureditelj, zastražil smo prestol Tvoj in čuvamo ga skrbno vse dotlej, da ga zasede mladi kralj, prvorojenec Tvoj in naša nada! Sokola z meči stopita h grobu kot čuvarja.

Domovina poudarja, naj grob in prestol družita vse misli Sokola in vodita njegova dejanja. Kri, prelita v Marseju, naj nas spominja zadnje želje umirajočega mučenika, gospodarja: Čuvajte Jugoslavijo! — Ko je že zagrinjalo polagoma jelo zakrivati mogočno sliko špicarjevega novega močnega dela »Ob grobu in prestolu«, se je zaslislalo v dvorani ihtenje. Neprijetno je zbadla po končanem zadnjem prizoru močna luč več kakor sto solznih oči.

Tako smo se spominjali Gorenjci ob prvi strašni obletnici našega nepozabnega vladarja Ureditelja.

KINO UNION
Telefon 2221
Premiera!
Chopinov
poslovilni valček
Wolfgang Liebeneiner, Hanna Waag, Richard Romanovsky in drugi.
Najnovejši Foxov zvočni tednik in uvertura opere »Netopir«, izvajana od berlinskega Simfoničnega orkestra
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Zanimiv zvočni pojav poslušajo v Mostah

Po nekaterih delih Most pri Ljubljani čujemo večkrat zanimive zvočne pojave. Zlasti ponoči se začujejo prav razni glasovi, kakor da se v daljavi bliža tovorni vlak, potem pa glasovi potagoma naraščajo, dosežejo gotovo, ne vedno enako višino, spet padajo in polagoma v najfinjšem pianissimu izginejo. Vlada pa ni od nikoder. Ti zvoki niso podobni znanemu bronju brzojavne napeljave, popolnoma razlikujejo se od nje. Dočim je to brnenje melode enakomerno in trgačje, se pri naših zvočnih pojavih po navadi razločno čujeta dva takta. Ko ju začujemo je najprej prvi jačji od drugega, čez čas postane enako močna, nato pa postane drugi jačji od prvega. Podobna sta udarjanju močnega parnega stroja. Nekateri pravijo, da prinaša veter glasove turbine s Fužin, katerim so ti zvoki res močno podobni. Sicer pa so tako različni po taktu, po jakosti, višini in trajanju, da jih samo v akustiki poučen človek lahko primerno opiše.

Ljudi, ki so prvokrat čuli te prav močne zvočne pojave, je obhajal strah: kaj le pomenijo in kaj bo. Počasi smo se jih pa vsi privadili. Pojavljajo se neprimerno pogosteje pozimi, kakor v drugih letnih časih in ponoči bolj kakor podnevi. Zlasti na zimo so včasih tako močni, da te zbude in kratko spanje, ker trajajo tudi do 10 minut in se pogosto ponavljajo. V drugih letnih časih, zlasti poleti, se čujejo vse bolj poredko, skoraj vedno le ponoči, redko podnevi in trajajo prav malo časa brez posebne jakosti. Kadar se pojavijo pozimi, kaže izkušnja, da oznanjajo večji mraz, v drugih letnih časih pa poslabšanje vremena. Čujejo se samo ob vzhodnem vetru in vse kaže, da samo ob nekem prav določenem pravcu vzhodnika. Nikoli pa se ne pojavijo ob kakem drugem vetru. Te zvočne najbolj slišijo po hišah, na katerih je napeljana žica električne razsvetljave na kratkih drogih, nameščenih v strehi ali

V času bojkota knjige in revije

ki in besedi. Nekaj citatov: »Tako pride en gospod po imenu Babone.« — »Natakari so servirali bogate jestvine, ali Maks je imel dobro srobo in špomni se tudi Petra, ki sedi v zaboji in čaka, da se ta zaslužek konča.« — »Babone ves sračen in takorekto vinjen od misli, da bo imel v pondeljek tako ogromno vsoto...« — »Ker mu je Maks vovz dopadel, kajti bil je modernega izdelka, hitro se z Maksom sporazume...« — »A v pondeljek ko mu Boy prinese juturnji časopis za katerega mu dal gentelmanski zadnjih sto frankov, spazi vse preneražen da ni njegova srečka ničesar dobila.« — »Direktor hotela je zadržal avtomobil da okler se ne plača račun, a trije prijatelji so šli brez ene pare v žepu peš proti Parizu.«

Na tretji strani pride znamenita boksaška zgodba »Džimi. Bill. Tigre. Navedimo samo vsebino prejšnjih nadaljevanj: »Bokser Tiger je mlad bokser ali predstavja odlični material. Prišel je v roko menadžerja Džimija ki se stalno boji za njegovo zdravje in ga ne pusti na meče čeravno je Tiger zmagal že v večjih sukobih. Džimi se boji da neko ne »pokvari« fasado« njegovemu Tigru. Tretja ličnost so Dili, simpatična mlada soproga menadžerja Džimija. Ona se vedno utika v delo svojega soproga... Potem ko je premagal znanega bokserja »Plateni fanteke, Tiger počiva in trenira, Džimi išče partnerja za nov Tigrov meč.

Menda je dovolj! Potem betra in peta stran: »Fiaš Gordon, fantastični (!) roman« Tudi tu bo najboljša ilustracija vseitna prejšnjih poglavij: »Na potovanju skozi vseмирje v svojem ra-

ALBUS

Terpentinovo milo odstrani vso nesnago in varuje Vaše perilo

tankem zidu lahko zidane hiše, kjer tvorijo notranji in podstrešni prostori po vsej prikliki nekaj resonančni prostor.

Lansko zimo je neki znanstvenik na Češkem proučeval zvoke, nastajajoče ob vzhodnem vetru v brzojavni napeljavi pri

železnih na progi do 100 km. Možebo tu tudi med nami kdo, ki bi želez ališati te zanimive zvoke in jim znanstveno dognal vzrok. Ko jih bo v nastopajočem letnem času enkrat slišal, bodo brez dvoma vzbudili njegovo zanimanje.

Nadškof dr. Jeglič se seli v Stično

Zapustil bo Gornji grad sredi prihodnjega tedna

Gornja Radgona, 11. oktobra. Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič bo v kratkem zapustil Gornji grad. Preselil se bo v Stično. Sredi preteklega tedna so se zglasili pri njem odposlanci iz stiškega samostana in tu je bilo vse natanko dogovorjeno glede skorajšnje preselitve sivolasega nadškofa v samostan belih bratov cistercijancev na Dolenjskem.

Nadškof dr. Jeglič je preživel v Gornjem gradu tri leta mirnega, zaslužnega pokoja. V svoji graščini v Gornjem gradu so bivali že razni ljubljanski škofje na poletnem odhodu, ali daljšo dobo kakor nadškof dr. Jeglič že dolgo ni bival tu nobeden. Bilo je očitno, da se sivolasi vpokojenec v našem kraju izredno dobro počuti. Bil je ves čas nenavadno čil in svežega, vedno prožnega duha, živel pa je le bolj zase v molitvi in študiju. V škofijski graščini, kjer imajo svoje prostore tudi vsi važnejši državni uradi — sresko načelstvo, sodišče in davčna uprava — je imel nadškof dr. Jeglič v prvem nadstropju apartman osmih sob. Vsako jutro ob 6. je masel v lastni kapeli in meščani so redno hodili k njegovi maši. Dopoldne se je potem dalje časa mudil na prostrancem vrtu, potem pa se je spet umaknil v stanovanje. Nasproti gostom pa seveda ni bil zaprt smotar. Vsa-kogar je rad sprejel, gostoljubno in prijazno je slehernanu rad razkazal znamenitosti v graščini. In gostov ni bilo malo.

Zlasti poleti so prihajali letovišarji iz Kogaške Slatine in z Dobrne, poleg višjih gospodov cerkvene hierarhije tudi razni posvetni oddelniki. Mnogi izmed njih so prihajali semkaj na priporočilo zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. Bogoslovci in študenti, redovniki in redovnice in še mnogi spoštovalci sivolasega nadškofa so prihajali na obisk in vsem so bila vrata široko odprta.

Gornji grad iskreno obžaluje slovo nadškofa dr. Jegliča. Vzrok odhoda ni točno znan. Krivi so morda nekakšno zmanjšanje dohodkov, še odločnejši pa je morda razlog v tem, da bo g. nadškof ustrejel želji stiških cistercijanov, ki ga hočejo imeti v svoji sredi, ker mu tudi lahko nudijo vso udobnost, kakršna je za njegova visoka leta potrebna. Obenem pa bo g. nadškof tudi bliže dvema sorodnima družinama, ki sta zelo navezani nanj. Selitev se bo izvršila sredi prihodnjega tedna. Z g. nadškofom odide v Stično tudi popularni njegov sluga Jože.

Gospod nadškof dr. Jeglič je v Gornjem gradu užival nedeljene simpatije vsega prebivalstva. Ob vseh narodnih in državnih praznikih je prisostvoval svečanemu opraviilu v kletalniku pred glavnim otlarjem, pri vseh pomembnejših svečanostih je bil navzočen, prišel je tudi v Sokolski dom. Goreča pobožnost in popolna strpnost sta ga približali vsem.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravlje št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Komandirati je lahko, žrtvovati težko

Gornja Radgona, 11. oktobra 1935.

Zaradi ugodne obmejne lege potuje skoro naš trg precejšnje število popotnikov iz tu- in inozemstva; je redke pa so med temi izjeme, ki zabredejo v sramotno Gornjo Radgono, kakor je to storil in jo pohodil popotnik v svojem glasilu »Pohod« z dne 28. septembra 1935 št. 30. Pozelelo se mu je, da si ogleda obmejne kraje ter vzbudi spomine na one čase, ko je bival tukaj. Voda ga je pot po okolici, kjer je iskal me-to za postavitve spomenika padlim borecem za Jugoslavijo, katerega je slednjič našel in ugotovil za primerneza na bledinskem posestvu gornjeradgonskega gradu. Tu naj bi po mnenju zakasnelega nasvetovalca bile pokopane radgonske žrtve, ki so bile prepepljene iz radgonskega pokopališča dne 30. maja letos. Žalostnemu romarju po naših krajih ni po volji, da se položeni zemeljski ostanke na gornjeradgonskem pokopališču, kjer so že poprej počivali padli Maistrovi borci in tudi druge vojne žrtve.

Na pobudo trške občine Gornja Radgona so bili zemeljski ostanke prepeljani z avstrijskih pokopališč v Radgoni in Obratni v Gornjo Radgono, ker bi bili sicer tamkaj zaradi poteklih let prekopani in bi bila s tem izbrisana vsaka spominska sled. Stroški za prevoz zemeljskih ostankov radgonskih žrtv in Maistrovih borec so znašali težke tisočake, ki jih je krila občina iz lastnega, saj ni prispevalo niti eno društvo niti pare, česar občina sicer tudi niti ni zahtevala, pač pa bo to storila, ko pokrene akcijo za postavitve primernega spomenika, katerega namerava v doglednem času poslati ob grobu. Vseh stroškov paš občina sama ne anore. Na apel tukajšnje obmejne trške občine za prispevke v fond za postavitve spomenika padlim žrtvam, se je doslej odzval edini g. K. iz Maribora z darom 50 Din.

Ker je torej občina žrtvovala doslej že težke tisočake za izkop in prevoz ter vzela grobove v svoje varstvo, bo njena skrb tudi v bodoče, da bodo grobovi pravčasno in primerno oskrbovani tako, da si pač niti najmanje ni treba beliti glave mimoidočim popotnikom, tem manj pa »Pohodovcem« popotniku in dopisniku, kateremu je brez dvoma kritiziranje obmejne občine mnogo cenejše, kakor pa če bi žrtvoval iz lastnega žepa vsaj malenkost za postavitve bodočega spomenika.

V pomirjenju temu popotniku bodi ponovljeno pojasnilo, ki ga je na svoje vprašanje dobil ob priliki posla v Gornji Radgoni pri grobarju, da bo grobar v smislu prejetega naročila uredil skupni grob takoj, ko se bo zemlja sesedla in bo primerna za uređitev pokopališča v katerem počivajo ostanke 6 radgonskih žrtv in 12 Maistrovih borec. V roku, v katerem gre za uređitev grobov, bodo vsi brez dvoma urejeni brez gromotnih sredstev, oziroma brez prispevkov »Pohodovca« popotnika, da se mu ne bo treba spodkati nad sramotno Gornjo Radgono.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Tel. 2730
Premiera veselo burke, ki bo izzvala burjo smeha

Kontrolor Wagon Lits
Georg Aleksander, Olly v. Flint, Theo Lingen. — Foxov zvočni tednik

in šala Dodo kot dopolnilo.
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Matineja ob 14.15 —
ednotne cene 4.50 Din.
PAT IN PATACHON - ČUVARJA MORALE

Zemerna eni dojlji, a on sam se posveti zopet ordinaciji, kajti vsled svojih raziskovanj bil je moralno (!) in materijelno popolnoma uničen.

Da hoče biti »Strip« tudi aktualen, priča »Istorija abisinske dinastije, ki je na zadnji strani. Tam popisuje, kako je kraljica od Sate obiskala jevrejskega vladarja, kateri ji je podaril otroka, in še marsikaj. Da je sedanj vladar Abisinije Haile Selassie prvi potomek Menelika itd.

Upamo, da bodo imeli naši bralci za enkrat že dovolj.

Ta zmazek, pri katerem slike po svoji kvaliteti prav nič ne zaostajajo za slovenskim (!) tekstom, stane s svojimi osmimi stranim tedensko dva dinarja. Trafikanti pravijo, da se prav dobro prodaja in da ga ljudje komaj čakajo. Na leto bo stal torej nad sto dinarjev. In nedvomno bo pri nas precej ljudi, ki bodo ta znesek plačali, rajši, kakor da bi si kupili nekaj dobrih knjig, čeprav imamo pri nas celo vrsto knjižnih družb, ki dajo svojim naročnikom štiri do pet knjig za 20 do 50 dinarjev.

Naša polcija, ki je že tolikokrat pokazala svojo hvalavredno vneto, ima tu prav lepo priložnost, da poseže vmes in napravi temu škandalu konec. Dovolj bo, če bo prepovedala prodajo lista po trafikah in knjigarnah. Saj imamo zakon o preganjanju šunda, in večjega šunda, kakor je ta si skoraj ne moremo misliti. Za ta korak ji bo politika nedvomno hvaležna. Naš narod se že z drugimi rečmi dovolj zastavlja in ni potrebno, da bi se še s tem. Sicer je znano, da imamo precej kosmate želode in razni praktični kruhoborci znajo to tudi izrabljati, — da bi pa morali požreti prav vsak abranek — to ni nikjer napisano!

B. R.

Gospodarstvo

Uvedba privatnih kompenzacij z Italijo

Naši izvozniki smejo fakturirati samo v dinarjih

Na predlog Narodne banke je finančni minister izdal odlok (št. 4324-VIII) od 7. oktobra glede nove ureditve kliranga z Italijo. Ta odlok pravi:

1) Izvozniki, ki izvažajo blago iz Jugoslavije v Italijo, smejo vršiti prodajo, fakturiranje in zavarovanje valute izključno le v dinarjih. Vsako fakturiranje v tuji valuti ali vezanje na tujo valuto o priliki izvoza v Italijo je prepovedano.

2) V okviru klirinske pogodbe z Italijo se lahko vršijo delna plačila potom privatnih kompenzacij preko domačih borz, in to na ta način, da lahko uvozniki italijanskega blaga plačajo 50% vrednosti fakture za uvoženo blago z odkupom terjatev naših izvoznikov v Italijo, ki so že vplačane v klirang. Drugo polovico vrednosti fakture za uvoženo italijansko blago pa morajo poravnati istočasno z vplačilom v klirang. Pooblašča se Narodna banka, da izda potrebna navodila za izvajanje gornjih transakcij v plačilnem prometu z Italijo.

Navodila Narodne banke

Na osnovi gornjega pooblastila je Narodna banka izdala naslednja navodila za izvajanje delnega privatnega kliranga v plačilnem prometu z Italijo:

1) Klirinska pogodba o ureditvi plačilnega prometa z Italijo, ki je stopila v veljavo 1. novembra 1932, ostane nadalje v veljavi.

2) V okviru te pogodbe se uvaja sistem privatnih kompenzacij, da se izvoznikom omogoči čim prejšnje vnovčenje terjatev s prodajo teh terjatev uvoznikom italijanskega blaga.

3) Vsak izvoznik blaga v Italijo prejema po pogodbi protivrednost za izvoženo blago s tem, da italijanski uvoznik vplača lire na zbiralni račun Narodne banke pri Nacionalnem inštitutu za plačilni promet z inozemstvom v Rimu. Čim naša Narodna banka dobi poročilo o tem, izplača našemu izvozniku od vplačenega zneska 15% v gotovini, za 85% pa daje našemu izvozniku klirinsko nakaznico (avizo).

4) To klirinsko nakaznico (avizo) lahko izvoznik blaga v Italijo obdrži, dokler ne pride na vrstni red izplačila; lahko pa jo proda tudi našemu uvozniku italijanskega blaga na borzi preko pooblaščenega denarnega zavoda.

5) Uvoznik italijanskega blaga lahko poravnava svoje obveznosti v dospelih rokih: a) z vplačilom celotnega zneska fakture v klirang; b) ali z vplačilom 50% zneska fakture v klirang, ostalih 50% pa na ta način, da na borzi preko pooblaščenega denarnega zavoda odkupi ustrežajoče terjatve našega izvoznika v Italijo. V tem primeru se sme naš uvoznik italijanskega blaga posluževati odkupa izvoznike terjatve samo tedaj, če ostalih 50% istočasno vplača v klirang.

6) Posredovanje med našimi izvozniki v Italijo in uvozniki italijanskega blaga smejo vršiti samo denarni zavodi, pooblašeni za poslovanje z devizami, ki take zaključke izvršijo preko borze. Privatne kompenzacije pa so v okviru klirinske pogodbe možne samo na podlagi klirinskih nakaznic (avizov). Na jugoslovenskih deviznih borzah bodo takoj uvedli trgovanje s klirinskimi nakaznicami (avizami).

Klirinski plačilni promet z Italijo, ki smo ga uvedli 1. novembra 1932, se je več nego dve leti razvijal povsem zadovoljivo. Našim izvoznikom ni bilo treba čakati na denar. Naša Narodna banka je terjatve izvoznikov takoj izplačala, čim je prejela avizo o vplačilu italijanskega dolžnika, to pa zaradi tega, ker smo imeli ves ta čas v klirangu z Italijo pasivni saldo, kar pomeni, da smo bili mi nasproti Italiji dolžniki v klirangu. Ta naš klirinski dolg se je zaradi aktivnosti naše trgovinske bilance postopno zmanjševal in smo v tem času odplačali potom kliranga ves naš dolg iz trgovinskega prometa, ki je v znatni višini obstojal v jeseni 1932. Proti koncu lanskega leta je prišlo do popolne izravnave našega klirinskega računa z Italijo.

Po klirinski pogodbi nam plača Italija za naše blago 15% v devizah, 85% pa se obračuna v klirangu. Ker pa je razmerje naše trgovinske bilance za nas nekoliko ugodnejše, je bilo že v početku pričakovati, da bo po odplačilu starih naših dolgov v Italiji nastal polagoma aktivni saldo v našo korist. Tako je res prišlo. Italijanski klirinski dolg je ob koncu lanskega leta znašal šele 9 milijonov Din in tudi v prvem letošnjem četrtletju se je dvignil le na 17 milijonov Din. V drugem četrtletju pa opazamo že nageljeje draganje, kajti ob koncu junija je saldo narasel že na 53 milijonov; v zadnjih dveh mesecih, to je v avgustu in septembru, pa se je v skoku dvignil kar na 147 milijonov in morajo sedaj naši izvozniki čakati na izplačilo že preko 70 dni. Obstoj tak klirinskega salda je prišel resno ovirati naš izvoz v Italijo, kajti naš izvoznik, ki izvozi blago v Italijo, mora dolgo čakati na plačilo italijanskega kupca v klirang; po tem pa, ko je italijanski kupec izvršil vplačilo v klirang, mora čakati na denar še nadaljnjih 70 dni. Pri tem je vrhu tega verjetno, da se bo ta rok čakanja še znatno povečal, če se bo neizravnani saldo nadalje dvignil.

Trgovinska pogajanja z Italijo, ki bi se morala začeti že pred meseci, so bila ponovno odložena in trenutno ni pričakovati, da bi v bližnji bodočnosti prišlo do pogajanj, pri katerih bi se lahko uredilo tudi vprašanje kliranga. Ker pa zahtevajo interesi naših izvoznikov, da se to vprašanje vendar nekako uredi, je Narodna banka predlagala uvedbo privatnih kompenzacij v okviru klirinske pogodbe, kar je finančni minister odobril. Z uvedbo teh privatnih kompenzacij se bodo sicer vplačila naših uvoznikov italijanskega blaga v klirang zmanjšala, kar bo morda v prvem hipu povzročilo še večjo zakasnitev izplačila našim izvoznikom v klirangu (ker bo za ta izplačila manj razpoložljivih dinarjev), vendar bo imela uvedba privatnega

kliranga brez dvoma ugoden vpliv na razvoj trgovinske bilance z Italijo.

Znatno povečanje salda v zadnjih mesecih je nastalo deloma zaradi tega, ker je pri razmeroma znatnem izvozu v Italijo naš uvoz iz Italije popustil. Zmanjšanje obstoječega salda pa ni mogoče doseči drugače, nego na ta način, da več uvozimo iz Italije, ker ni v našem interesu, da bi v svrhu izravnave omejevali izvoz v Italijo. Naš uvoz iz Italije se je zadnje mesece skrtil predvsem zaradi tega, ker so se cene v Italiji nekoliko dvignile in je marsikatero italijansko blago izgubilo konkurenčno sposobnost. Zlasti uvoz bombaznega predvaja je skoro do celice prenehal, ker sedaj dobimo to predvajo ceneje iz drugih držav. Italija pa najbrž tudi ni zainteresirana na izvozu predvaja, saj ima težko zaradi dobave sirovine (bombaza), ki si jo mora sama nabaviti v inozemstvu proti plačilu v devizah.

Z uvedbo privatnih kompenzacij bo izravnava trgovinske bilance več ali manj prepuščena gospodarskemu avtomatizmu, ki se je še vedno najbolj obnesel. Klirinske terjatve naših izvoznikov se bodo na borzi prodajale našim izvoznikom po svobodnem tečaju in je verjetno, da bo ta tečaj vsaj v početku nižji, nego je sedaj obračunski tečaj v klirangu. Marsikateri izvoznik se bo pač zadovoljil z nekoliko manjšim izkupitkom za svojo terjatev v Italiji, samo da bo prišel do denarja. Uvoznik, ki bo kupil tako terjatev, da plača uvoženo italijansko blago, pa bo lahko na ta način polovico fakturnega zneska poravnal po ugodnejšem tečaju, kar bo brez dvoma olajšalo uvoz italijanskega blaga. Pri povečanem uvozu iz Italije pa je verjetno, da se bo saldo zmanjšal ali pa da vsaj ne bo nadalje naraščal.

Določba ministrovega odloka, da mora naš izvoznik prodajati in fakturirati blago pri izvozu v Italijo izključno v dinarjih, ima končno namen, odpraviti drugo oviro v prometu z Italijo, ki je obstojala v tem, da so bili naši izvozniki vedno v bojazni zaradi morebitne izgube na tečaju. S tem, da so sedaj primorani fakturirati v dinarjih, odpade tečajni riziko, ker je po najnovejšem tolmachenju klirinske pogodbe, potrjenem od italijanske merodajne strani, italijanski kupec sklenil v klirangu odplačati tečajno razliko, ki bi nastala od časa njegovega vplačila v klirang do dne, ko dobi naš izvoznik iz kliranga izplačan ustrežajoči znesek.

Vključ domačemu delu

negovane kože NIVEA

Čprav imate stalno opravka z mrzlo in toplo vodo, ostane Vaša koža vendar mladostno sveža in nežna. Negujte kožo z NIVEO. Vse to povzroča enceri, ki ga vsebuje Nivea.

Gospodarske vesti

— Cena pšenice se nadalje dviga. Kakor je podoba, se je našega žitnega trga polastila spekulacija, ki žene cene navzgor. Po znatnem dvigu v zadnjih dneh je večeraj cena pšenice na novosaški borzi ponovno narasla za 5 do 7.50 Din za meterski stot, tako da stane sedaj že 167.50—175 Din.

— Prenos valute preko mej. Finančno ministrstvo je izdalo pojasnilo o deviznih in valutnih predpisih, kadar tuji, prehodni potniki ali turisti prinesejo v našo državo tujo valuto. 1) Tuji, tranzitni potniki ali turisti, ki prinesejo v našo državo tujo valuto in ki si o tem preskrbe na meji potrdilo carinskih organov, lahko na podlagi tega potrdila vzamejo s seboj ves neporabljeni denar, in sicer v valuti, ki so jo prinesli s seboj. To pomeni, da lahko vzamejo s seboj preostale dolarje, šilinge ali penge, če so prinesli s seboj dolarje, šilinge ali penge. Upoštevati pa je treba pri tem, da vsota valut, ki jih vzame potnik s seboj, ne sme presegati vsote valut, ki jih je prvotno prinesel s seboj. V tem primeru lahko vzame tujec, če je valuto za menjal za dinarje, največ 200 dinarjev. 2) Ostali denar lahko iznese iz države na podlagi potrdila carinarnice, da je denar prinesel s seboj iz tujine, v določnem roku, ki zaša za tranzitne potnike 30 dni, za turiste in obiskovalce kopališč pa 60 dni po prihodu. 3) Prav tako smejo tuji na podlagi potrdila, da so prinesli s seboj samo dinarje, vzeti s seboj dinarje, ki jih za svojega bivanja niso potrošili. Druge valute pa ne smejo vzeti s seboj. Če so tuji prinesli dinarje in valuto, potem lahko vzamejo s seboj poleg valute tudi dinarje, seveda v mejah prinesenih vsot posameznih valut oziroma dinarjev. Tujec lahko na podlagi potrdila o prineseni valuti, menja valuto pri domači pooblašeni banki za dinarje, ali pa za drugo valuto. V tem primeru mora pooblaščenca banka oziroma menjalnica vpisati tujcu prodano valuto v potni list, nakar bo mogel kupljeno valuto vzeti s seboj. V pojasnilu finančnega ministrstva se priporoča tujcem, naj ne menja ves svoj tuji denar za dinarje. Če so to že storili, lahko te dinarje vzamejo s seboj samo na podlagi posebnega pooblastila finančnega ministrstva ali pa jih lahko založe pri kakšni pooblašeni banki na notranji račun. Toda tudi to je združeno z neprijetnostjo, ker sme s to imovino tujec razpolagati sam v mejah naše države.

— Italijanska banka objavlja svoj izkaz za 30. september, iz katerega je razvidno, da se je zlata rezerva v zadnji tretjini septembra ponovno skrtila za 83 na 4251 milijonov lir (v drugi tretjini septembra je znašal odtok zlata 229 milijonov lir). Menični portfelj se je nadalje dvignil od 4420 na 4560 milijonov lir, lombardna posojila pa so narasla od 2630 na 3007 milijonov lir. Otok bankovcev, ki se je v drugi tretjini septembra dvignil od 14.2 na 14.9 milijarde lir, je ponovno narasel na 15.2 milijarde lir.

— Nazadovanje avstrijskega izvoza lesa. Avstrija je, kakor znano, v teku septembra izžrpala svoj ugodnostni kontingent za rčzan les v Italiji in tudi nekatere druge izžrpala svoj ugodnostni kontingent za bil izvoz v tem mesecu je precej manjši. V teku septembra je Avstrija izvozila 7459 vagonov lesa nasproti 9338 vagonov v lanskem septembru. Raznega lesa je šlo v Italijo le 1124 vagonov (lani 2633), v Madžarsko 922 vagonov (1124) in v Francijo 236 vagonov (343).

Borze

12. oktobra

Na ljubljanski borzi sta danes devizi Newyork in London nekoliko popustili, dočim je bil Trst za malenkost čvrstješi. V privatnem klirangu notirajo avstrijski šilingi 8.58—8.68. V zagrebškem privatnem klirangu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.62. V angleških funtih po 238.51. v grških bonih po 30.62 in v španskih pezeta po 5.6250. Na zagrebškem efektornem tržišču so državni papirji popuščali. Vojna škoda se je trgovala najprej po 350, pozneje po 335, ob zaključku pa se je zopet nudil denar po 350 (v Beogradu promet po 348.50—350.50). Zaključki so bili nadalje v 7% investicijskem posojilu po 77 (v Beogradu po 79.50), v 8% Blairovem posojilu po 76 in v 6% begluških obveznicah po 62.50, pozneje pa se je denar nudil le po 58 (v Beogradu promet po 63). Končno je bil zabeležen še promet v delnicah PAB po 227.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2962.43—2977.03, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 735.97—741.03, Curih 1424.22—1431.29, London 213.95—216, Newyork 4338.58—4374.89, Pariz 288.18—289.62, Praga 181.33—182.44, Trst 355.39—358.47.

Curih, Beograd 7, Pariz 20.2350, London 15.0525, Newyork 307.125, Bruselj 51.7250, Milan 24.9750, Madrid 41.9250, Amsterdam 208.05, Berlin 123.60, Dunaj 57.20, Stockholm 77.60, Oslo 75.65, København 67.20, Praga 12.73, Varšava 57.80, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Effekti

Zagreb: Državne vrednote: Vojna škoda 350—352, 7% invest. 75—77, 7% stabiliz. 75—78, 7% Blair 65—68, 8% Blair 75—77, 6% begluške 58—60.50, delnice: PAB 225—226.50, Trboveljska 100—110, Sečerača Ostjek 120—140.

Blagovna tržišča

HMEL

+ Zalec, 11. okt. Sprico majhne količine blaga, ki je letos še na razpolago, je razpoloženo na trgu bolj mirno. Nakupi so bili za blago slabše kvalitete po 14 do 18 Din, za srednjeverstno blago pa do 25 Din, dočim so nekateri producenti, ki imajo še na razpolago izjemno lepo blago po ceni 30 —, glede prodaje dalje rezervirani. Preveliko število neizkušenih nakupovalcev ter ponovno ugotovljene podpundbe so deloma kvarno uplivala na dnevne cene. Sicer pa bi domača trgovina želela, da bi se čimprej odprl letošnji pridelek, da bi za domačo trgovino tudi med letom ostalo nekaj dela in skromnega zaslužka.

ZITO

+ Chicago, 11. okt. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 104.75, za maj 103.75; koruza: za dec. 61.25, za maj 59.75.

+ Winnipeg, 11. okt. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 92.75, za dec. 92.625, za maj 96.875.

+ Ljubljanska borza (11. t. m.) Tendence čvrsta. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudijo se (vse franko nakladalna postaja): pšenica baška 79/80 kg po 170—175; prekmurska 78 po 175—180; koruza baška po 105—107.50, banatska po 103—105; oves: slavonski po 132.50—137.50; moka: baška in banatska »Og« po 265—275, baška »2« po 245—250, baška »5« po 225—245; otrobi: baški po 110—115; krompir: beli štajerski, franko nakladalna postaja po 58—63.

+ Novosaška blagovna borza (11. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica (78 kg): baška 167.50—172.50; baška, ladja Tisa all Begej 172.50—175; slavonska 170—172.50; sremska 170—175; banatska 167.50—172.50. Oves: baški, sremski in slavonski 125—130. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 127.50—130. Kuruza: baška in sremska 100—103; banatska 99—103. Moka: baška in banatska »Og« in »Og« 240—260; »2« 220—240; »5« 200—220; »6« 180—200; »7« 160—170; »8« 115—120. Otrobi: baški, sremski in banatski 86—88. Fišol: baški in sremski beli 270—275.

+ Budimpeštenska terminska borza (11. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica: za okt. 17.45—17.47, za marc 17.94—17.95; koruza: za mai 15.93—15.95.

BOMBAJ

+ Liverpool, 10. okt. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za okt. 6.19 (prejšnji dan 6.23), za dec. 6.09 (6.12).

+ Newyork, 10. okt. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 10.95 (10.98), za dec. 10.91 (10.96).

Iz življenja na deželi

BOSTANJ OB SAVI. V tekočem tednu se vrši pri tukajšnjih Sadjarski podružnici tečaj za sortiranje in vijanje sadja v ameriške zaboje. Udeleženci so skoro iz vseh sadjarskih podružnic krškega srezja. V nedeljo 13. t. m. bo prirejena sadna razstava, h kateri vabimo vse ljubitelje lepega sadja in tudi sadne trgovce.

Planine in pušcave v filmu

Prvo predavanje SPD je izpolnila ga. Ana Escherjeva z uspešnimi filmi o svojih turah po Grčiji, Sinaju in Španiji

Ljubljana, 11. oktobra.

Sinoči je naše planinsko društvo otvorilo predavalno sezono. Dvorana Delavske zbornice je bila — kakor že vrsto večerov s sličnim sporedom — prav dobro zasedena; Ljubljana ima pač kljub raznim večernim predstavam druge vrste za takšno planinsko prireditev nekaj sto stalnih in hvaležnih obiskovalcev. Upajmo, da bo SPD tudi letos pozimi čim česte zbiralo prijatelje planin ter jim s sliko in besedo vzpodbujalo ljubezen do naravnih krasot po širnem svetu. Pred začetkom predavanja je tajnik SPD dr. Arnošt Brilej s kratkim uvodom predstavil predavateljico odn. avtorico filmov go. Ana Escherjevo, ki se mora po številnih najtežjih turah — med njimi vrsto prvenstvenih — prištevati med najboljših alpinistke na svetu. V družbi slavnih plezalcev Comicia ter bratov Di Bonov je napravila vrsto znamenitih tur po Švici, grškem Olimpu, španskih Sierr de Gredos in Pirenejih ter tudi nekaj najtežjih v naših Julijskih. Z vseh teh tur pa ni prinesla samo bogate izkušnje in zalogo zdravja ter volje, temveč tudi na tisoče metrov prestrga traku s krasnimi posnetki in spomini nanje. Srečno naključje je pač hotelo, da ni imela za ta redka polovanja po dragi tujini samo mnogo prilike in dovolj navdušenja, temveč tudi zadosti — denarnih sredstev. Škoda, da je besedilo v filmih le preskromno, da bi moglo nadomestiti živo besedo; njihova vsebina bi bila za gledalca — vsaj s kratkim komentarjem za marsikatero podrobnost — še vse bolj zanimiva. V ostalem pa so posnetki odlični in film tehnično na višku, tako da je publiko, kmalu ko se je prijavila, priklenil do zadnjega prizora.

Gospe Escherjeva je dvorano najprej povedla na klasična št. stare Helade in jo — po znanih sledovih dr. Brileja (ali pred tem?) — dvignila na znameniti Olimp, gorov sseh gara in prestol vseмогоčnega Zeusa. Spet smo videli divjeromantične vrhove tega triglavega očanca, čudovito jama

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavljali z ERASMIK MILOM IN PASTO ZA ZOBE. Za ugodno brijte uporabljajte ERASMIK MILO ZA BRITJE.

vojni, ki jo pripravljajo tam okoli — so naši potniki stvorili avtomobile in nato odbrzeli skozi pešene pustine in mimo zelenih oaz in razklešene gore Sinajskega polotoka. Kdor pozna dobro sveto pismo starega delca, je lahko ob krasnih slikah živo obujal spomine na skrbi in tegobe starih Izraelcev, ki jim je tam nekje Mojzes izdal zakone. Danes so tam v veliki večini menihi, ki imajo v teh krajih najlepšo priliko, da se posvečajo svojemu bogoljubnemu življenju. Tudi ta film se je vrstil v dveh delih.

V naslednjem filmu nas je gospe seznanila s šolo in plezalno tehniko svojega večkratnega spremljevalca na turah in enega najboljših svetovnih plezalcev Italijana Emila Comicia. V dolini Rižanice blizu Trsta je kos gorskega sveta, kjer ima Comici stalne tečaje za kandidate v plezalnem sportu. Film prikazuje razne načine plezanja in spuščanja ter je — kakor ima komaj par metrov dolžine — najboljši v zadnjih slikah z detaili o plezanju (VL stopnje) na previsih. Vsaka podrotnost s tega traku kaže, da so bili na delu sami mojstri — na vrhov in za lečo.

Po kratkem odmoru sta bila na sporedu še dva filma s Pirenejev, enako krasna in svojevrsna kakor afriški. Za zaključek je gospe dodala še film iz naših planin, o plezalnih turah — svojih in njenih dveh nadebnih sinčkov — po Jalovcu, Mojstrovki in Storišču, tako da se je slednjič spomnila tudi gore, ki najbolj čuva njen domači kraj in drugi dom.

RADIO

Izveček iz programov

Nedelja, 13. oktobra.

Ljubljana 7.30: Kmetijska ura: Vzreja telet (inž. Wenko Boris). — 8: Cas, poročila, spored. — 8.15: Narodne pesmi poje Akademski pevski kvintet. — 9: Versko predavanje (p. dr. Gvido Rant). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 10: Iz naših lofov in gajev: Radio orkester in plošče. — 11.40: Gašperčkov zdravilo — lutkovna igrlica (skupina gospe Danilove). — 12: Cas, obvestila, spored. — 12.15: Radio orkester. — 15: Plošče po željah. — 16: Gospodinski nasveti (Anica Lazarjeva). — 16.15: Smola v letovšču (Igrajo člani radi. dramske družine). — 17: Ura češke glasbe, izvajajo godba Sokola I. — 19.30: Nac. ura. — 20: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 20.15: Ob zatonu baročne dobe: 1) Vigilanski koncert Karla Sancina s spremljevanjem Radio orkestra, 2) Orgelski koncert mestr. Stanka Premra. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Za »veselje« Opery — več koncertov in spod. — 23.30: Koncert orkestra. — 20: Prenos koncertnega večera iz Mostarja. — Zagreb 12: Plošče. — 16.30: Ruske pesmi in romane. — 17.15: Godalni kvartet. — 20.15: Klavirski koncert. — 21: Tamburaški orkester. — 22.15: Plesna glasba. — Praga 19.50: Lahka godba orkestra. — 20.40: Prenos Verdijeve opere »Nabucco« iz Turina. — Varšava 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22: Plesna muzika. — Dunaj 11.45: Simfonični koncert. — 12.55: Lahka godba. — 15.40: Komorna glasba. — 17.45: »Po hrbihih in dolinah«. — 20: Pester večer. — 22.20: Pesmi in balade. — 23.15: Jazz. — Berlin 19: Harfa. — 20: Iz Stuttgarta. — 21: Iz Münchena. — 24: Vedre melodije. — München 20: Iz Stuttgarta. — 21: Večer Režničkove glasbe. — 22.30: Ples. — Stuttgart 20: Zabaven program. — 21: Iz Münchena. — Orkestralni koncert. — Rim 17.30: Lahka glasba. — 20.50: Simfonični koncert. — 22.30: Ples.

Naše gledališče

Šentjakobsko gledališče.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 12. t. m. »Legionarji«, otvoritvena predstava.

Nedelja, 13. t. m. »Legionarji«.

Mariiborsko gledališče.

Sobota, 12. oktobra ob 20. uri »Bratje Karamazov« red B.

Nedelja, 13. oktobra ob 20. uri »Tartuffe«.

Kupujte domače blago!

»Riviera«
zobna pasta

daje ustam prijeten in osvježujoč vonj, temeljito očisti, odstrani hitro zobni kamen in ohrani zdrave in bele zobe. Za goste uporabljajte v vseh kulturnih državah.

Iluminacija morja

Čudežne lučke na dnu slane vode — Kačje zvezde — Polipi s svetilkami na lovkah — Fantastična bitja

V lepih poletnih nočeh ete imeli na morju mogoče že priliko opazovati čudežne svetle praznike: morje okrog ladje je začelo sveteti v nežnem srebrnem soju, pena sled za njo se je začela bleščati kakor vlečka srebra in kaplje so ekakale z vrha valov kakor lesketave iskre.

Dolgo časa so se ljudje zaman trudili, da bi uganili skrivnost tega svetlobnega pojava, a šele novi znanosti je uspelo doznati, da so tu na delu milijoni in milijoni mikroskopske drobne bitje, ki pokrivajo ob določeni časi površino morja in jo napolnjujejo s čudežnim bleščanjem. A ne samo ta drobna bitja, ki jih ni opaziti s prostim očesom, tudi neštevne druge živali skrivajo bolj ali manj očitno za iluminacijo morja. Neštete vrste rakov so obdarene s sposobnostjo svetlekanja in če gre ladja po lesketavem morju svojo pot, so videti na njegovi srebrni površini kakor drobni, lesketajoči se otoki. Vmes pa žarijo v skrivnostnem soju kakor dihi nežni zvonce svetilkajoči se morskih kljukov, grozotno lepih in nevarno vabečih več morja.

A ne samo na njegovi površini, tudi v njegovi globini žive bitja, ki žarijo z lastno svetlobo. Čestokrat boš opazil, da na neglobnem dnu čarobne zvezde, ki se ne svetijo nič manj zanimivo nego daljna

svetovja vesoljstva. To so kačje zvezde, izmed katerih se ta in ona vrsta ponasa s svetlim, zeleno rumenim sojem. Kakor bliskavica gre vzdolž njihovih lovk, čim začutijo kakšen dražljaj. Posebno krasna in močna postane njih svetloba, če usmeriš nanje pod vodo krepak curek iz brizgalke.

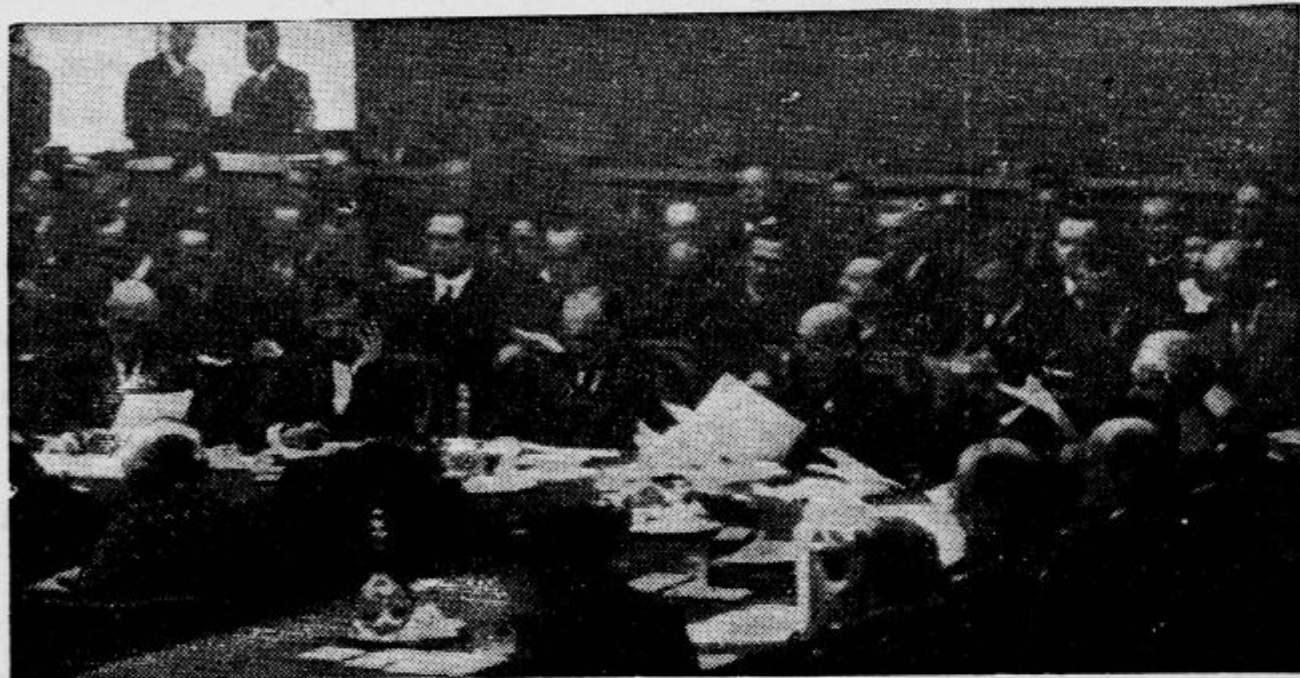
Se večje in še nenavadnejše so druge svetilkajoče se živali, ki žive v skoraj neraziskanih globinah morja. Tam, kjer še pred kratkim niso slutili nobenega živega bitja, na tisoče metrov pod globino. Tu je n. pr. neka vrsta polipov, ki nosijo na svojih lovkah posebne svetilke s seboj, da si z njimi svetijo v večni temi. Nekatere teh hobotnic so sposobne izstreljevati prave žareče kroglice. Iz svojih žlez izločujejo svetilkajočo se izločino, ki plava potem kakor zelene žareče kroglice skozi vodo. S temi svetlimi izstrelki vara žival svojo sovražnike. Sovražnik hlastne po kroglici, a hobotnica se med tem lahko skrije ali pa preide v napad.

Ena teh živali se imenuje čudežna svetilka. Opremljena je z nič manj nego 22 svetilnimi organi, po 2 eta na vsaki izmed obeh njenih velikih lovk, pod spodnjim robom obeh oči jih je po pet, ostali pa so nameščeni na trebušnem de-

lu njenega plašča. Človeku se vidi, kakor da bi bilo telo živali pokrito z diademom pisane žareče draguljev. Srednji izmed očesnih svetilnih organov se blišči v modrem ultramarinu, stranski imajo lesket bisernice, sprednji organi na trebuhu svetijo rubinasto rdeče, zadnji pa so snežno beli ali biserni, razen srednjega, ki žari v sinjini neba.

Čim globlje prodiramo v morje, tem bolj antastična postajajo bitja teme in mraza. Žive čudežne svetilke žarijo tu v tisoč barvah. Včasih prinese mogočen navpičen tok ali mreža kakšnega raziskovalca enega izmed prebivalcev teh globin na površino, kjer mora brezpogojno umreti. Potem stojimo začuden pred neverjetno fantastiko in mnogolikostjo žive narave. Mnoge teh živali nosijo svoje žaromete v premi črti ob telesu, pri drugih plavajo na dolgih tipalkah kakor bleščeče se po volji njih nosilcev in ugasnejo s prav takšno bliskovito brzino, kakršen je pač namen, ki naj ga imajo te čudežne svetilke v boju na življenje in smrt. Kajti v tistih globinah živijo skoraj sami nevarni roparji in mogočnejše nego kje drugje vlada tu železna, neukročena gonilna sila narave: glad...

Zgodovinska seja DN v Ženevi

Od leve proti desni: Baron Aloisi čita svojo izjavo, ki pojasnjuje stališče Italije sprito afriškega konflikta. Poleg njega Ruiz Guinazu, dr. Beneš, generalni tajnik Avenol in angleški delegat Eden

Motorizirana Venera

Zapeljivka moških in nagajivka policije

Armande Marbeufova, ki je pod imenom motorizirana Venera po vsem Parizu znana figura nočnega življenja, daje javnosti spet priliko, da govori o njej.

Svoje ime je dobila od tega, ker ima navado, da se pelje ponoči s svojim luksuznim avtomobilom po mestu in z nedvoumnimi pogledi in kretnjami lovi zastopnike moškega spola, posebno tujce, ki ji gredo tem rajši na lim, ker menijo, da imajo opravka s kakšno damo iz »najboljše« družbe, ki je šla pač na pustolovščine. Premamljene kavalirje zapelje nato le v avtomobilistka v neki nočni lokali, ki se od drugih razlikuje po tem, da zahtevajo tam za steklenico klenice piva 250 fr. in za steklenico sekta 500 fr. Če se temu ali onemu kavalirju takšni računski previsoki, dobe hitro opravke z nekim herkulskim barskim nameščencem, ki ne sprašuje

mnoho in se ne pogaja, temveč vrže kavalirja enostavno na cesto-seveda potem, ko si je od njega vzel vsoto, ki je zapisana na računu.

Policija ima cele ekvadrone ovač, ki so jih vložili opeharjeni tujci proti motorizirani Veneri in razumljivo je, da jo skuša dobiti v svoje roke. Toda to ni tako lahko. Pred nedavnim so jo policisti na motornih kolesih zasledovali cele ure, na zadnje jim je s svojim hitrejšim vozilom ušla. Več sreče je imela policija te dni, ko je prav tako z nekim takšnim zasledovalcem pomočnico. Ta bi ji tudi tokrat ušla, toda dobro pomejen strel v gumasti obroč njenega avtomobila iz policijske pištole jo je prisilil, da se je ustavila. Ker je Marbeufova ob tej priliki poskušala pritisniti s svojim avtom vozilo s policisti v neki zid in ga zmečkati, se bo morala sedaj pred sodniki zasovarjati tudi zavoljo poskušene umora.

Hauptmannova smrtna obsodba potrjena!

Lahko se še pritoži proti smrtni kazni, a nima dosti upanja na milost

Najvišja newyorška sodna instances »Court of errors and appeals« je potrdila smrtno obsodbo proti Brunu Rihardu Hauptmannu, ki je bil zaradi ugrabljenja Lindberghovega prvorojenca in zaradi usmrtnice otroka obsojen od porote v Flemingtonu na električni stol. S tem je stopila sodba v končni štadij.

Navzile temu pa Hauptmann še lahko zavleče justifikacijo. Tri vzklene instance so mu na razpolago za revizijo smrtni kazni. Hauptmann se lahko obrne na newjerseyski »Court of pardons«. To so, diše tvorijo guverner Newjerseja in šest sodnikov. Vendar ni upati, da bi ta ustanova omilila kazen, na katero je obsojen. V ostalem ima ta ustanova samo možnost spremeniti smrtno kazen v dosmrtno ječo. Hauptmann predlaga lahko poleg tega novo razpravo na podlagi novega dokaznega gradiva, če mu je na razpolago. Kot tretja in zadnja instances je obtožnica na razpolago vrhovno zvezno sodišče v Washingtonu, ki pa bi se oziralo na pritožbo

samo v primeru, če bi mogli Hauptmannovi branitelji dokazati, da so bile z razsodbo pogažene pravice, ki jih daje ameriška ustava vsakemu obtožencu.

Abesinski drobiž

Te dni so stopili v veljavo cenzurni predpisi za Abesinijo. Vrhovni cenzor za poročila v inozemstvu je neki belgijski častnik.

Posebni poročevalec pariškega »Intransigenta« poroča, da je samo 15.000 Abesincev opremljenih z modernim orožjem. Ti vojaki imajo nahrbtnike, puške tipa Mauser, model 1924 in 15 milijonov rezervnih patron.

Abesinski vojskovodje se bojijo plinske vojne samo zaradi tega, ker so Afričani večinoma slabo hranjeni in imajo slaba pljuča.

Italijanska vojska, ki napreduje v smeri Danakilske puščave ter je prodrla že 40 km globoko v abesinsko ozemlje, je ugotovila, da veipavajo Abesinci pri umiku po starem vojaškem običaju svoje dežele sol v vodnjake, ki jih morajo prepušiti sovražniku.

Utrjevalna dea na abesinski severni fronti vodijo skoro izključno švicarski častniki.

Egipčani zbirajo denar za pomoč Abesincem. Izdali so proglas, ki pravi, da je treba muslimanskim in kristijanskim bratom pomagati v vojni etiski.

Abesinski poslanik v Rimu, ki je zahteval vrnitev potnega lista od italijanske vlade, je dyma iz krajev, ki jih je zdaj zasedla italijanska vojska.

Abesinska vlada je odredila zaporo šol v Hararju in Džidžigi, ker se je bati zračnih napadov na te kraje.

Grčija na poti k monarhiji

General Kondilis, zmagovalac v zadnjem venizelističnem prevratu in gospodar položaja v sedanjih dneh. Do restavracije monarhije opravlja regentske posle v državi

Bivši ministrski predsednik Tsaidaris, ki je zavlečeval odločitev o obliki grške države zgolj iz formalnih razlogov. Zaradi zadnjih dogodkov se je moral umakniti

V uradu ne smejo biti nagi

Čudni običaji med policisti v Sudanu

Angleške oblasti so odredile za ves Sudan, da uradne osebe, posebno policijski šefi, ne smejo več uradovati v kostumu, kakršnega jim je dal Bog na pot v življenje. Imeti morajo na sebi predpisano uniformo, s izven službe pa lahko hodijo še nadalje golj kakor doslej.

Tam za Kartumom, posebno v Jubi, so namreč zamorski rodovi, ki jih doslej ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi nataknila na svoja telesa vsaj lahki predpasnik severnih Sudancev. Golj se počutijo najboljše in Anglija, ki to dejstvo ni škodovalo njenim interesom, jih je v svoji tradicionalni širokogrudnosti napram kolonialnim narodom pustila, naj se pač zveličajo po svoje. Med tem pa se je povečal sudanski policijski aparat, za katerega so uporabljali tudi domačine in ti črni policisti prav tako niso bili

navdušeni za oblačila. Posledica je bila ta, da je prebivalstvo v njih videlo pač samo člane svojega rodu, ne pa predstavnike oblasti, in jih ni dosti upoštevalo. Angleške oblasti so prejemale pritožbe. Ker je bil vzrok jase, so izdale zgornj omenjeno odredbo.

Sedaj prihajajo zamorski policisti in predstavniki oblasti po sudanskih vaseh sicer še vedno popolnoma ali približno golj do uradov, toda s svežnjem pod pazduho in preden pričnejo uradovati si iz teh svežnjov vzamejo predpisano uniformo ter si jo nataknejo ob spoštljivi asistenci vse vasi. Uniforma s tropsko čeladjo in grbom na nji uživa iz dobrih razlogov med zamorci večji ugled nego okras kakšnega plemenskega poglavarja ali kralja, zato funkcionira policijski aparat v sudanskem pragozdu spet normalno.

Abesinski jarki v Ogadenu

Abesinske čete so se pri Ogadenu zakopale v jarko, ker pa so bile brez kritja izpostavljene sovražnim napadom iz zraka, so jih poslali na stare postojanke izven zakopov

Baratierijeva sestra Mussoliniju

Devetdesetletna sestra italijanskega generala Baratierija, ki je bil pred 39. imi leti premagan od Abesincev pri Adui, je poslala z Rive ministrskemu predsedniku Mussoliniju brzojavko, v kateri pravi, da prelana po štiridesetih letih molčanja svojo tugo in pozdravlja s hvaležnostjo osvobodilce svojega poraženega brata pri Adui.

Japonska in Abesinija

Kakor izjavljajo v krogih japonskega zunanjega ministrstva nikakor ni izključeno, da se bo tudi ta država udeležila sankcijskih ukrepov proti Italiji. To se bo zgodilo takoj, čim bo nastala v položaju razjasnitev in čim bo Društvo narodov napravilo dokončne sklepe v tej smeri. Japonska javnost na vsak način simpatizira z Abesinijo in je značilno, da so n. pr. te dni v Tokiju otvorili kavarno z imenom »Etiopijec«, ki ima nad vhodom in na oknih pakete z napisom: Italijanom je vetop prepovedan.

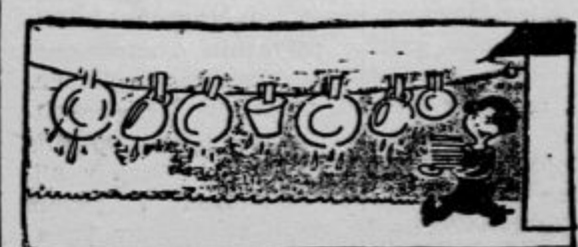
Trockij umira?

Iz Osla poročajo, da se je zdravstveno stanje Leva Trockega v zadnjem času zelo poslabšalo. Že tri tedne leži bivši boljševiški mogotec v ullevaalski bolnišnici, kjer so zdravniki baje izgubili vsako nado na njegovo ozdravljenje.

A NEKDOTA

Angleški kralj Jakob I. je vprašal svojega kancelarja Bacona, kaj misli o novem francoskem poslaniku. Bacon je menil, da je to velik in postaven mož. »A kaj mislite o njegovi glavi?« je vprašal kralj. »Milostljivi gospod,« je odvrnil Bacon, »z velikimi ljudmi je čisto kakor s hišami z mnogimi nadstropji: najvišje sobe so v takšnih hišah običajno najslabše opremljene.«

VSAK DAN ENA

Ko je novoporočena žena prvič pomila posodo. (Vart Hem)

Brezžični letalski pouk

Da bi zbudila zanimanje mladine za letalstvo, se je odločila uprava londonske postaje, da bo prirejala stalne oddaje z letališč in iz letal. Te oddaje bodo namenjene v prvi vrsti šolski mladini. Letalski častniki, letalci in najboljše napovedovalci bodo otrokom opojevali letalske naprave, dalje vse, kar je potrebno vedeti o letalih in letalskem prometu, vršile se bodo reportaže in podobno. Uprava londonske radijske postaje si obeta od teh oddaj mnogo uspehov.

Hararci se peljejo z doma na bojišče

Kulturni pregled

Kaj je z novo izdajo Prešerna?

Za obsežno izdajo Prešerna v redakciji univ. prof. dr. Frana Kidriča je pokazal slovensko občinstvo razveseljivo lepo zanimanje. Založnica Tiskovna zadruga je imela najboljšo voljo, da čim prej izda to monumentalno delo in tako ustreže številnim abonentom. Toda priprave zanj so zahtevale več časa in truda, kakor se je zdelo iz početka. Kakor sedaj izve, se tisk prve knjige, ki bo najobsežnejša in najpomembnejša, bliža koncu. Dozdej je izšlo 22 pol pesni in korespondence ter tri pole biografije; dve pol biografije sta v stroju, dve in pol pole pa postavljeni in že skorigirani. Po daljšem presledku, ki so ga zakrile razne nepredvidene prilike in nepravilnosti, se sedaj stavijo zadnje pole. Ker prireditelj ne želi, da bi obsegala biografija nad 12 pol, bo tisk gotovo v teku novembra zaključen in po knjigovodnem delu bo knjiga nemudoma dostavljena naročnikom.

Subskribenti bodo za daljšo potrpežljivost nagradjeni s tem, da bo izdaja v vsakem pogledu na višku: prireditelj in založnica storita več, kakor sta mogla obljubiti ob razpisu subskribicije. Posebej opozarjamo na prof. Kidriča življenjepisno študijo o Prešernu, ki je narasla v močeno sliko vse njegove dobe. Posebej poglavje podaja nekaj preizkušenj iz leta 1828: je to do podrobnosti izdelana slika tedanjih razmer v sredstvenem slovenskem mestu. Iz pozabe so otiela imena vseh oseb, o katerih je znano, da so se stikale s Prešernom. Neumorni raziskovalec je ob pripravah za to poglavje odkril nove sledove in našel dokaj nove snovi, kar je sicer zadržalo dovršitev študije, vendar je zaradi tega postala prof. Kidriča velika

biografija našega pesniškega genija še polnejša in tehtnejša. Čas, ki so ga izgubili abonentje, ker knjiga ni izšla v napovedanem roku, jim bo moralno poplačen s tem, če v tem trajnejšo vrednostjo ne odločijo v izdajo Prešerna, ki bo daleč prekosila vse dosedanje.

Založnica je posvetila posebno skrb opremitvi, ki mora biti seveda taka, da bo dostojna pomena in definitivnosti te izdaje največjega slovenskega klasika. Med ilustracijami bo nedvomno vzbudila največjo pozornost slika Prešerna, ki jo je izdelal naš ugledni slikar Božidar Jakac. Jakacev portret Prešerna se naslanja na celotno gradivo, ki ga imamo o telesni podobi našega pesnika. Prof. dr. Kidrič pravkar pripravljajo o razvoju slikanja Prešerna daljšo študijo, ki izide v oktoberskem zvezku »Ljubljanskega Zvonca« (z ilustracijami) Jakac je pri svoji sliki mlajšega Prešerna upošteval do kakor obilni material in sugestije, ki mu jih je lahko dal v tem pogledu prof. dr. Kidrič: prvič v našem novem slikarstvu je nastal umetniški portret ob takim »odelovanju« umetnika in znanstvenika. Portret je bil izdelan za ljubljansko univerzo in Tiskovni zadrugi se je posrežilo pridobiti pravico reprodukcije v novi izdaji Prešerna. Jakcev portret bo tu reproduciran v barvah. Po svojih slikarskih kvalitetah razodeva vse krepke značilnosti Jakcove umetnosti.

Teh nekoliko informacij pričuje, da kljub vsej časovni zamudi delo za monumentalno izdajo Prešerna krepko napreduje in se uspešno bliža koncu. Druga knjiga bo združena z mnogo manjšimi težočami in bo nedvomno kmalu sledila prvi.

Muzej Ivana Vazova

Sofija, 10. oktobra

Hiša z dvema nadstropjema. Spodaj je živela sestra bolgarskega poeta, a zgornjega je živela on sam z materjo.

Hodniki so okrašeni z risbami in reliefi, ki predstavljajo pesnika. V neki sobi v spodnjem nadstropju so shranjene vse izdaje njegovih del, njegove obleke in vsa odlikovanja, ki jih je kdaj prejel.

«Vidite, to je najvišje bolgarsko odlikovanje, odlikovanje sv. Cirila in Metoda», pojasnjuje Elin Pelin. Potem vidite tam zlato kolajno za znanost in umetnost, mnogo ruskih, srbskih, turških, črnogorskih in bolgarskih odlikovanj. Tu so tudi odlikovanja za državljanske zasluge. Red sv. Cirila in Metoda bi bilo treba po pravih vrstni dvoru, toda ta ga je ostavil muzeju.

«Ali so shranjeni originali njegovih del?»

«Vazov je imel navado, da je sežgal rokopis, čim je izšlo kakšno njegovo delo. Rokopisov in posebnih napisanih spominov zato nimamo. Literarne korespondence ni vodil. Tu je 70 originalnih člankov Vazova, ki jih je objavil v listu »Mir« in ki jih je bil shranil neki gospod. od katerega smo jih potem mi dobili.

V poltremi nekega kosa se odraža v miniaturni črtni sliki, ki so mu ga poklonili na dan jubilarne proslave.

«Shranili smo tudi njegovega psa Bulbija, ki ga je preživel za dve leti. Povozil ga je potem neki tramvaj. Pesnikov brat Boris Vazov ga je prepiral in poklonil muzeju. Shranili smo nadalje neki film, ki je zelo zanimiv».

Elin Pelin nadaljuje: «Tu je jedilnica. Sredi sobe je miza, okoli nje nekoliko stolic. Za to mizo je pesnik umrl 22. septembra 1921. ob 12.

Slučajno sem šel mimo po tej ulici, ko so me prijatelji pozvali. Vazov je bil še živ. V zgornjem nadstropju je bila na nekaterih vrstah posnetka: Ivan Vazov. To je bila posnetka delavnica. Danes je vse ohranjeno, kakor je bilo nekoč.

Poleg kabineta je pesnikova spalnica. Soba je skromna, celo siromašno dekorirana. Sosedna soba je spalnica njegove matere, dekorirana v narodnem slogu. Ikone govori o globoki pobožnosti pesnikove matere.

Na koncu mi je uspelo videti pesnikove mozdane in srce, česar Pelin ne kaže širokemu občinstvu.

Th. Milosavljević

Raznoterosti iz Bolgarske

Znani bolgarski skladatelj Georgij Spasov je obogatil repertoar bolgarskih pevskih zborov z zbirko šestih pesmi, med njimi sta dva samospeva. Zbirka kaže vso raznoterost in dinamiko bolgarskega glasbenika. (T. M.)

Razstava poljskega slikarja v Sofiji. Poljski opolnomočeni minister g. Tarnowski je otvoril zadnjo nedeljo umetniško razstavo Preslava Krivokoskega. Gre za razstavo na resni višini, ki jo je posetilo mnogo ljudi, posebno iz umetniških krogov. (T. M.)

Deveta splošna umetniška razstava v Sofiji. Letošnja splošna razstava bolgarskih upodabljalcev umetnikov vzbuja veliko zanimanja mnogo večje, nego vse dosedanje razstave. Zasluži ga ne samo po svoji vsebini, temveč tudi po svoji zunanji urejenosti. Podala je dokaz, da bolgarska umetnost ne prestopa rase, po vsebini in po tehniki. Tisk ji posveča cele strani ter poudarja zlasti bogastvo zastopnikov mlajših smeri.

S P O R T

Naši lahkoatleti spet v borbi

Danes in jutri Gradec: Ljubljana.

Za današnje in jutranje tekmovalstvo med lahkoatleti Gradca in Ljubljane sta postavili obeh mest je določeni in bosta nastopila glasben medsebojnega dogovora v vsaki točki po dva tekmovalca. Poleg teh štirih bodo smeli nastopiti največ še po štirje izven dvoboja zato, da bo borba bolj živa in da bodo vmesni odmori bolj izkoristili za primeren počitek tekmovalcev reprezentance.

V naslednjem navajamo vse točke tekmovalstva po zaporednem vrstnem redu, istočasno z urnikom, določenim od odbora, ki prireja dvoboj. Prvi štirje so reprezentantje, ostali nastopijo propagando.

Sobota 12. t. m. ob 15.30 tek 200 m. G.: Karf, Gutmayr (oba GAK), L.: Sodnik, Ster (oba Pr.). 15.30 Skok v višino: Schindler (izven kluba) Kneissl (ADT), Martini, Zgur (oba Pr.) in Svetek (Il.). 15.40 tek 800 m. dr. Sienkiewicz, Falk (oba GAK), Zgora A., Srakar Fr. (oba Pr.), Frank (GAK), Goršek (Pr.). 15.40 met diska: Schwarz (GAK), Tunner (izven kluba), Stepišnik (Il.), Serše (Pr.), Jeglič (Il.), 16.00 skok v daljino: Karf, Gutmayr (GAK), Putinja, Martini (oba Pr.), Slapar, Požar (Pr.). 16.10 met koplja: Schwarz-Bergkamp, E. Zahlbruckner (DS Leoben), Bräun, Oreh (oba Il.), Martini (Pr.), Bräun (Il.). 16.20 tek 400 m.: dr. Schoefft, Drexler (oba GAK), Zgora A., Czurda (oba Pr.), Skušek (Pr.). 16.25 tek 5 km.: Hader (GAK), Burgstaller (vojska) Bručan (Il.), Krevs (Pr.), Srakar ml., Starman Ivan, 16.45 stafeta 4x100 m.: Gradec (Gutmayr, dr. Schoefft, Plattner, Karf), Ljubljana (Ster, Sodnik, Weibl, Zupančič, rez. Putinja).

Nedelja 13. t. m. ob 15. tek 100 m.: Karf Plattner (oba GAK), Sodnik, Ster (oba Pr.), Weibl, Putinja (oba Pr.), Zupančič N. (Il.). 15. skok ob palici: Schöber (GAK), Kneissl (ADT), Gašperšič (Pr.), Oroszy (Il.). Sket (Pr.), Probošek (Il.). 15.10 tek na 1.500 m.: H. Trlebe, Frank (oba GAK), Goršek, Srakar Fr. (oba Pr.), ostali: Czurda Krevs, Ogrin, Pogačnik (vsi Pr.) in Kotnik (Il.). 15.20 met kroglice: Schwarz-Bergkamp, Kampusch (oba GAK), Stepišnik, Jeglič (oba Ilirija). 16.00

met kladiva: Schwarz-Bergkamp, Stepišnik (Il.), Korče (Pr.), Jeglič (Il.). 16.30 tek 10 km.: Hader, Haderer (oba GAK), Bručan, Sporn (oba Il.), Krpan, Krevs (oba Pr.), Starman Iv. in Lado. 16.30 troskok: Gutmayr (GAK), Kampusch, Perpar, Slapar (oba Pr.), Korče, Martini. 17.20 stafeta 4x800 m.: Gradec Falk, Frank, dr. Schoefft, Drexler (vsi GAK), Ljubljana: Goršek, Srakar Fr., Czurda, Zgora A., rez. Skušek (vsi Pr.).

Tekmovalstvo se vsi oba dneva na igrišču Primorja. Vstopnina je propagandno nizka, zato prireditelj računa, da bo obisk tako številni kot le ob največjih prilikah, kakršna se tudi v resnici nudi z današnjim tekmovalstvom. Ker se bodo vsi rezultati, kakor tudi potek posameznih borb javljali gledalcem preko brezžičnih oglaševalcev, bodo lahko prišli na račun pravih. Zanimive borbe se vrše letos v tretje in je kakor znano, pred dvema letoma prvič zmagala Ljubljana, dočim se nam je lani Gradec revanširal. Posebej je zanimiv obratni uspeh — razlika ene točke enkrat za nas, drugič v slabo — je prav svojvrsten sportni dogodek. Kako pa letos? Razume se, da sta se obe strani temeljito pripravili — uspehi zadnjih tekmovalj — izbirnih v Ljubljani in Gradcu — kažejo, da bodo moči zelo izravnane.

Številne prognoze, da celo stave nazoru kažejo živo zanimanje naše sportne javnosti za velik dogodek, ki se nam obeta ta dva dneva. Posebej navdušeni pristajajo domačih prerokov lepo zmago Ljubljani. Vendar moramo gledati bolj objektivno in računati z dejstvom, da je med drugimi naš odlični Kovačič žal te vedno blešče — in smo tako ob dve sigurni zmagi in ob dragocene točke.

V moštvo Gradca nastopi več avstrijskih državnih reprezentantov, predvsem onih, ki so na letošnjem svetovnem akademskem prvenstvu v Budimpešti zelo častno zastopali barve Avstrije. Med njimi omenjamo zlasti odlične dr. Sienkiewicza, H. Triebeja, drž. rekorderja na 1500 m. dr. Schoeffta, Drexlerja, Kampuschja Zahlbrucknerja in druge.

V dobro poučenih lahkoatletskih krogih računajo na tesno zmago Ljubljane — ko-

riko bo odločala sreča, razpoloženje in drugo, bomo pa še videli. Zato vsi na Primorje, — da se osebno prepričate o moči enih kot drugih.

SK Ilirija (table tenis sekcija). Redni treningi se vršijo vsak dan (tudi ob nedeljah in praznikih) v veliki dvorani biv. hotela Tivoli. Dvorana je na razpolago od 8.—12. in od 14.—22. Informacije in začasna navodila na razglasni deski v dvorani. V ponedeljek važen sestanek ob 11. Za one, ki so dopolne zadržani, bo sestanek ob 17. in sicer obkraj v dvorani.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Subjuniorji naj bodo danes ob 15.30 na igrišču Slovana zaradi treninga tekme. Juniorji igrajo v nedeljo prvenstveno tekmo. V garderobi naj bodo ob 9. dopoldne.

Službene objave LNP

8. seja p. o. dne 10. oktobra 1935. Odobroba se sklepi predsedstva v »Jutru« 3. in 5. oktobra.

Prvenstvene tekme dne 13. oktobra 1935 V Ljubljani: igrišče Hermesa ob 14. Hermes Il.-Karlovac (pri.), ob 15.30 Hermes Atletiki, službojuči Dorčec, Hermes 10 reditelj; igrišče Primorja ob 9.30 Primorje-Svoboda jun., ob 10.45 Ilirija-Hermes jun., službojuči Buljevič, vsak klub po 2 reditelje; igrišče Jadrana ob 14.15 Jadran Korotan jun., ob 15.30 Jadran-Sloga, službojuči Jurkas, Jadran in Sloga po 3 reditelje; igrišče Slovana ob 9. Mars-Korotan, ob 10.30 Slovan-Svoboda, službojuči Pokovec, vsak klub po 3 reditelje; igrišče Reke ob 14.15 Reka-Slavija jun., ob 15.30 Reka Grafika, službojuči Peric, Reka in Grafika po 5 reditelje; igrišče Mladike ob 9. Mladika-Mars jun., ob 10.15 Mladika-Brod, službojuči Strah, Mladika in Mars po 5 reditelje.

V Zalogu ob 15.30 Zalag-Slavija, službojuči inž. Kuljiš.

V Radovljici ob 15.30 Radovljica-Kovinar, službojuči Smolej Albin.

V Trzinu ob 15.30 Svoboda-Korotan, službojuči Padar.

Na Jesenicah ob 15.30 Bratstvo-Gorenjec, službojuči Gregorič.

V Kamniku ob 15.30 Kamnik-Mengeš, službojuči Svetič.

V Domžalah, igrišče Diska ob 15.30 Disk—Radomlje, službojuči Bizjak.

V Mariboru, igrišče Železnikarja ob 15.30 Železnikar—Maribor, predtekma rezerv, službojuči Mozetič.

V Dolni Lendavi ob 15.30 Lendava—Ptuj, službojuči Milhofer.

V Čakovcu ob 15.30 Gradjanski—Mura, službojuči dr. Franetovič.

V Trbovljah, igrišče Trbovlje ob 10. DASK—Amater, s predtekmo rezerv, službojuči Kokalj.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V ostalem je zapustil občino tajnik Pupo, ki se je prostovoljno javil k vojakom.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

V Zagorju, igrišče Sloga ob 15.30 Svoboda—Sloga s predtekmo rezerv, službojuči Bostič.

V Celju, igrišče Olimpa ob 15. Olimpa—Šoštanj, službojuči Jegrišnik.

V Sevnici ob 15.30 Sava—Krški SK, službojuči določil o. o. Celje.

Za tekme, ki jim ni odredeno rediteljstvo, preskribirajo zadostno rediteljsko službo prvoimenovani klubi.

Lahkoatletske tekme za prvenstvo po. nameznikov višjih razredov gimnazije v Celju priredi društvo jugoslovanskih sred. šolcev »Sloga« jutri ob 9. na Glaziji v Celju pod pokroviteljstvom prof. Alojzja Bolharja. Na sporedu so naslednje discipline: tek na 100, 200, 1500 m in stafetni tek 4x100 m, met kroglice, diska, koplja in granate ter skok v daljino, višino in troskok. Ker so to prve lahkoatletske tekme na celjski gimnaziji, vabimo javnost, da pokaže svoje zanimanje za razvoj te najlepše panoge sporta med dijaštvo in poseti prireditelj v čim večjem številu. V primeru slabega vremena se tekme, ki so brez vstopnine, odgodi na prihodnjo nedeljo.

Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo priredil v nedeljo klubsko dirko na progi Celje—Grobje—Celje—Frankolovo—Celje (60 km). Start ob 14. na Krekovi cesti pri Glaziji, cilj okrog 16. pred Svetlovo gostilno na Mariborski cesti.

Iz smuško tehničnega odbora J. Z. S. S. Smuško - tehnični odbor poziva vse tekmovalce na nedeljski olimpijski trening, katerega udeležba je obvezna. Popolna oprema s palicami. Zbirahče ob 7. pred Stadionom.

S. K. Ilirija (Hazenka sekcija). Ker mora Jadran v nedeljo k prvenstveni tekmi na Jesenicah, odpade jutrišnja prvenstvena tekma. V zameno za tekmo pa se vrši jutri ob 15.30 strogo obvezen trening za vse članice. Odsotnost se ne bo opravila v nobenem primeru. Proti izostalem se bo postopalo z vso strogotostjo. Kje se vrši trening, bo objavljeno jutri v dnevnih listih, nekar se opozarja vse članice.

Jadran : Sloga, Prvenstvena tekma med Jadranom in Slogo se vrši v nedeljo ob 15.30 na igrišču Jadrana v Kozlezi. Sloga razpolaga z dobrimi igralci, saj je moštvo znano med sportnim občinstvom že od lanskega leta in bi ob malo večji sreči lahko postalo prvak II. razreda. Jadranovo moštvo pa bo s preropenimi močmi skušalo popraviti zadnja dva poraza, ki sta prišla tako nepričakovano. V predtekmi, ki se prične ob 14. nastopi dvojje juniorskih moštev v svojem prvenstvenem tekmovalstvu. Vabimo občinstvo, da poseti v nedeljo igrišče Jadrana.

SK Olimp : SK Šoštanj. Jutri ob 15. se bo pričela na Olimpijevo igrišču na Spodnji Hudičji v Celju zanimiva drugorazredna prvenstvena tekma med Olimpom in Šoštanjem. Sodil bo g. Seidl.

JASO. V ponedeljek ob 18. redna odbo. rova seja na tehnik (I. nadstropje). Vsi odborniki točno.

S. K. Mars. Jutri ob 8.30 naj se javi I. moštvo na igrišču Slovana. Šerčer - Dolinar. Zupan Nil in Novak sigurno. Ob 9. pa naj se javi juniorsko moštvo na igrišču Mladike. Juniorji naj dvignejo opremo ob pol 8. pri gospodarju.

V ostalem je zapustil občino tajnik Pupo, ki se je prostovoljno javil k vojakom.

Drobne novice

Prejeto. Na Proseku sta se poročila g. Franjo Lipovec in gđ. Marija Spanger iz znane proseške rodbine. Čestitamo!

Patriotično predavanje minoritskega patra. Preteklo nedeljo je imel minoritski pater Bentivoglio v prostorih Baillie v Kopru predavanje o Atesiniji. Kakor poročajo listi, se je v dvorani zbralo zelo mnogo ljudi, ki jih je pater s svojo lahko besedo naravnost elektriziral. V svojem govoru je klical na pomoč Boga v vojni proti abesinskim barbarom. Bog, je dejal, ne bo odrekel svojega blagoslova Italiji, ki bo tudi s to vojno izvršila veliko civilizacijsko mislo. Govornik je žel za svoje predavanje mnogo aplavza.

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

Komisarjeve črte so se mahoma napele. Neizprosna guba se mu je zarežala v kotičke ust. «Prosim vas, gospod, da greste z menoj! Vam in meni bi bilo žal, če ne bi ustreli moji prošnji!»

Grobna tiho je zavladala po teh besedah. Vsi so razumeli njihov pomen. Nato je Wessentin s hripavim glasom vprašal: «Torej ste — hoteli reči — da me — aretirate?»

Komisar je skomignil z rameni. «Aretacije se za zdaj odrečem, če greste rade volje z menoj!» se je ogrnil odkritega odgovora.

«Ali, to je — blaznost!» je razburjeno vzkliknil Fabricius. «Kakšen nagib naj bi —»

Heintze se vobče ni zmenil zanj. «Prosim torej — pojdiva!» se je kratko obrnil k Wessentinu.

Ta je bil že na nogah, čeprav ga še niso trdno držale. «Na voljo sem vam, gospod komisar!»

*

Komisarjeva uradna soba v policijskem ravnateljstvu na Aleksandrovi trgu se je v svoji pisarniški treznosti reko razlikovala od elegantno opravljenih prostorov v upravnem poslojpu Kemičnega trsta. Preprosta, poluzena pisalna miza je stala tako blizu okna, da je bil komisarjev obraz zmerom na pol v senci, med tem ko je mogel sam tem razločneje opazovati tistega, s komer je govoril.

«Torej, gospod Wessentin, prosil bi vas za neko pojasnilo», je izpregovoril Heintze in zasukal ravnilo med prsti. «To pojasnilo bo odločilno za moje nadalje ukrepe!»

Thorstenov tajnik, ki ni Bog si ga, vidi kako lahko sedel na trdem lesenem stolu, se je hlastno nagnil naprej: «Rade volje sem pripravljen, da vam povem in pojasnim vse, kar hočete!»

«To me veseli! Po tem takem lahko kreneva kar in medais res.» Komisar je počasi segel v žep svojega suknjice, izvlekel predmet, zavil v žepno rutico, ga mahoma odvil in ga položil predse na pisalno mizo. «Ali ga poznate?»

Wessentin se je zdrnil v naglem strahu. Saj ni mogoče! ga je prešinilo. Vsake drugačne misli je bil nezmožen.

«Ali ga poznate?» je Heintze zdaj nestrno ponovil svoje vprašanje. Niti ga hipec ni odvrnil oči od tajnika. Tudi Wessentinov strah je bil opazil, čeprav tega ni hotel pokazati.

Med tem se je Wessentin toliko zbral, da je mogel dati pričakovani odgovor. «To je — se pravi, utegnil bi biti — moj samokres, sodeč po videzu!»

«Da, gospod, vaš samokres!» Komisar se je neprijetno nasmešnil. Nato je oprezno prijel orožje za cev in ga podrl kvišku. «Prosim, če se hočete prepričati — tu na kopitu je vrezano vaše ime! Da, taka reč sicer pomaga v primeru izgube, po drugi strani ima pa tudi zelo neprijetne strani!» Zmagoslavno je pomežiknil. «Samokres je vaš?» je vprašal še enkrat, kakor da bi hotel ustreči nepotrebnemu predpisu.

Wessentin je pokimal. «Da — čeprav ne razumem, kako je prišel vam v roke!»

Heintze se je ta mah ves izpremenil. Opustil je vlogo malone dobrohotnega vpraševalca, in lovska mrzlica mu je zažarela v očeh. «Ta samokres, ki ga priznate za svojo last, so našli v avtomobilu — na tleh! Nobenega naboja ni več v njem! Pri ustju sem celó opazil sledove zgorlega smodnika! — Kako pojasnjujete to?»

Vsaka njegovih besed je bila izgovorjena kakor udarec z batom, ki naj bi pobil Wessentina na tla. Vročično je ugibal. Da — kako je bilo moči to razložiti? Še trije naboji so bili v samokresu, ko je — Trije naboji! — A zdajci se mu je vrnil spomin, ki ga je bil pustil v trenutku prvega presenečenja na cedilu. Sproščeni smeh mu je planil na ustnice — smeh, tako prostodušen, da je komisar začudeno vzdignil glavo.

«Nu?» je napeto vprašal.

«Te okoliščine — ki me, sam priznam, zelo obremenjujejo — vam rade volje pojasnim!»

«Prosim!»

«Ko sva se z Mr. Thorstenom včeraj popoldne pripeljala v Hamburg, so mu na razbojniški način ugrabili važno listino. Zasedovala stva storilca, ki je pobegnil v avtomobilu. Pri tem sem moral posoditi Mr. Thorstenu svoj samokres, da je z njim poizkusil prestreliti

obroč na begunčevem avtomobilu. To se mu je tudi posrečilo, in dobila sva listino nazaj, čprav je storilec ušel. Mr. Thorsten mi potem ni vrnil orožja. Najbrže ga je takrat v razburjenosti spravil v žep, danes ga je pa po nesrečnem naključju spet izgubil — drugače si tega ne morem razložiti!» Wessentin je obmolnil in se oddahnil. Naslonil se je nazaj, kakor da bi se mu bilo odvalilo težko breme.

«Hm», je še vedno precej nejeverno dejal komisar. «Vaša zgodba se mi zdi nekoliko pustolovska — a zakaj ne bi bila resnična? Takoj jo dam preveriti.» Zamišljeno je pomolčal. «Da, tako! Sledove smodnika dam preiskati v našem kemičnem laboratoriju, ali so včerajšnji ali današnji. Če tega ne bi bilo moči zanesljivo dognati, bom primerjal vaše prstne odtise z odtisi na kopitu samokresa. Ker trdite, da je imel Mr. Thorsten nazadnje samokres v rokah, se po tem takem sledovi na orožju ne smejo ujemati z odtisom vaše roke. Biti morajo Thorstenovi sledovi! — In končno bi mogli tudi še poizvedeti, ali je vaš gospodar že zmožen zaslišanja. On nam bo vse najbolje pojasnil! Na kateri reševalni postaji neki je?»

Wessentin je skomignil z rameni. «Tega ne vem. Napad je bil izvršen na Leipziški cesti.»

«Da, res! Takoj dam povprašati.» Heintze je počasi vstal in previdno spravil orožje v žep. «Vi, gospod, me počakajte tukaj. Najbrže vas ni treba opozoriti, da ima redar v predsobju strog nalog, paziti na vas!»

*

Široka vrata v vežo hotela «Imperiala» so se nenavadno burno odprla.

Mimo osuplega vratarja je planil dr. Fabricius v sprejemno pisarno.

«Nate — živčno je brskal po vseh žepih, dokler ni našel posetnice. «Nate — pošljite Miss Thorstenovi mojo karto — gor, v njeno sobo —! Čakal jo bom tu doli!»

Z vročično nestrpnostjo je gledal, kako je hotelski uradnik mignil pažetu in mu oddal naročilo.

Šele nato se je ves zasopel spustil v enega izmed težkih klubnikov, izvlekel žepno rutico in si potegnil z njo po bledem čelu, ki je bilo vse pokrito s potnimi kapljami.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplosati v pismo obremenjeno z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilje prvotne, učem za stalno delo. K. Sosa, Metel trg. 23540-1

Hotelskega vratarja zmožnega kavelje in perfektnega v nemščini, išče hotel Struškij. 2375-1

Prodajalko sprejemno za buffet, stanovaljo v Ljubljani. V posvet prijelo izučeno v trgovini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23731-1

Fanta za fotodelavnico sprejme Vekoslav Kramarja, Ljubljana, Resljeva 18. 23718-1

Službe išče Vsa beseda 50 par, davek Din, za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Predilni mojster energičen, samostojen, teli s L. januarjem ali prej premeniti mesto. Cenj. ponudbo na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Fleur-specialiste«. 23706-2

Krojaški pomočnik zanesljiv, pošten, nekakšne, teli službo takoj. Angeli Fertič, krojaški pomočnik, Dunajska cesta 52, Ljubljana. 23727-2

Perfektna kuharica ob enem dobra gospodinja, zmožna voditi tudi kuhinjo večje restavracije, menze ali slično, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«. Naslov istotam. 23741-2

Dekle 17 let staro, išče primerne službe v pomoč gospodinj. Gre v mesto ali na deželo. Gorjanski Terezka, Zakot, Brezje. 23733-2

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

V takih okoliščinah se je glasno vikanje še zmerom obneslo kot najpripravnejša tolažba. Jakce se je neutezoma zatekel k njej, tako da je mamica v kuhinji od strahu poskočila in vzkliknila: »Tak kaj je neki že spet?»

Prodajam

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor mizarji! Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettchen) »Kano«. Prihrani tako lažje, brez sadolbenja. Dobiva se v trgovinah s teleznanost: Schneider & Verovšek, Stupica, Breznik, Erjavce, Zlati & Co. — vel v Ljubljani, Rok Arhar v St. Vili, Omerza v Kranju, D. Rakus in Celju in Andrešič, Lota v Mariboru. 248-6

Posteljo z žičnim vložkom in telesno po 3 cevni, prodam. Soklić, Pod Tranto 2/III. 23736-6

Otroški voziček poceni prodam. Vprašati Poljanska cesta 15, Gostinova 5, pritižje VIII/2. 23738-6

Kupim slovenske iz leta 1919 »Junak trga vori« nerabljene in rabljene kupi A. Jug Maribor, Korodčeva 44. 23339-7

10—20 kokoši letošnje, čistokrvne, Leghorna, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kokoši«. 23682-7

Belo banjo email, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Email banja«. 23730-7

Tečaj angleškega jezika za začetnike se prične 22. oktobra t. l. v Kranju. Informacije pri g. Someni na gimnaziji. 23734-4

Oblačila Mornarsko obleko skoro novo, temnozmodro za 10 letnega dečka, ugodno prodam. Bleiweisova 3, II. desno. 23735-13

Kanarček je ušel iz stanovanja na Čankarjevem nabrežju št. 1, 3. nadstropje v petek t. l. m. popoldne. Kdor ga ujame, se prosil da ga prinese v trgovino g. Verbiča A. Stritarjeva ulica, proti primerni nagradi. 23763-97

Dijakke sobe Dva dijaka (inji) svet, v svo okrobo in strogo nadzorovano, sprejem. Sv. Petra cesta 30. Istotam oddam kabinet. 23760-28

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Štirisobno stanovanje v bližini Pivovare, vse komf. ort, oddam za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Štirisobno«. 23636-21

Stanovanje sobe in kuhinje, sočno in suho, oddam na Rimski cesti 35. 23736-31

Sobo odda Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo s posebnim vzhodom, oddam gospodinj. v svo okrobo, Soklić, Pod Tranto 2, III. nad. 23730-33

Opremljeno sobo sočno, s posebnim vzhodom, oddam s 15. oktobrom. Napoleonov trg 6/III. 23744-23

Sončno sobo s posebnim vzhodom, kopalnica, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23746-23

Opremljeno sobo separirano, s dvema posteljama, oddam v bližini Tabora Istotam oddam sobo s eno posteljo, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23736-33

Opremljeno sobo lepo, sračno, sočno, poseben voh, nova stavba poleg sv. Kristofa, oddam ta koj ali pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23764-23

Kapital Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Knjižico 15.000 Din, lastno vlogo v mestne hranilnice, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 23718-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Knjižico hranilnice mestne občine Brezice, večji znesek prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Samo gotovina«. 23693-16

Sobe išče

Gospodična išče sobico za 15. oktober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mir«. 23731-23a

Posest Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enonadstropna hiša dvonadstropna, s velikim lokalom, v centru mesta Radeče, napredaj. Električna voda, kanalizacija, zelo pripravno za upokojenca ali vianoč. Cena 48.000 Din. Potrebno samo 30.000 Din, ostalo na vedljivo odplačilo. Ponudbe: Zbirat, Radeče pri Zidanem mostu. 23750-30

Srednje posestvo poceni prodam zaradi starosti. Pojsenila pri Franc Jan, p. Bučka (Dolenjsko). 23699-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Dražbe

Dvonadstropna trgovska hiša v Ljubljani, Trubarjeva 2, bo prodana na dražbi 17. oktobra 1935 ob 11. uri pri sodišču, soba 16, v Ljubljani. — Hiša ima pet trgovskih lokalov, dva test-sobni in tri dvosobna stanovanja. Izključna cena Din 331.000. — Kavelja 64.300 Din. Kupci vabljene. 23715-33

Dobro vpeljana TRGOVINA S CEVLJI na najbolj prometni točki, se radi boleznijo samo resnemu reševanju. Poskus s malim oglašom v »Jutru« Vas pouči, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število interesentov. Zato oglašujte v »Jutru«, kjer imajo oglašni največji uspeh.

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Dober nasvet je zlata vreden

Najboljši pa je vedno nasvet onega, ki ima bogate izkušnje. To velja tudi za čitatelje in inserente »Jutra«. Zato izkoristite tudi Vi dolgoletne izkušnje številnih »Jutrovi« prijateljev, ki dobro vedo, da nudi »Jutro« vsak dan, zlasti v velikih nedeljskih številkih v malem oglasniku številne zanesljive nasvete in informacije v vseh stvareh poslovnega in osebnega značaja, in da imajo oglaš v »Jutru« največji uspeh. Kar iščete ali oddajate službo odnosno stanovanje, kadar hočete kaj kupiti ali prodati, tedaj čitajte »Jutro« male oglase. Poslušajte tudi dobre nasvete onih, ki že leta in leta z uspehom inserirajo v malem oglasniku, kadar hočete sami nasloviti svojo ponudbo na široki krog deset-tisočev »Jutrovi« čitateljev. Prihranili boste s tem na času in denarju. Enkratni poskus s malim oglašom v »Jutru« Vas pouči, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število interesentov. Zato oglašujte v »Jutru«, kjer imajo oglašni največji uspeh.

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20

Vilo na Mirju s velikim vrtom ali lomo s delom vrta, prodam. Poizve se: Mihelčič, Borštinkov trg. 23767-20